ORAS

Giedra, šilta,
dieną virš 70°, naktį 52.
Saulė teka 5:11, leidžiasi 6:32.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLII | Kaina 5c | Ill. Pirmadienis, Balandžio- April 18 d., 1955 m. | Price 5c | 91

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Library Center Gr.
5721 Cottage Grove Ave

V. EUROPOS UNIJA NEŠA AUSTRAMS LAISVE

MARIJAMPOLĖ PAVADINTA VINCO KAPSUKO-MICKEVIČIAUS VARDU

Šitaip vadinsis ir Vilniaus universitetas

VILNIUS. — Balandžio 10 d. Vilniaus radijo žiniomis, Vinco Kapsuko-Mickevičiaus, ryšium su jo 75 m. gimimo sukaktuvėmis, vardas "įamžinamas" kaipo Lietuvos revoliucinio veikėjo.

Lietuvos komunistų partijos centro komiteto nutarimu, sudaryta respublikinė komisija Vinco Kapsuko sukakčiai paminėti.

Komisiją sudaro: Afonin, Augustaitis, Banaitis, Baranauskas, Brigmanas, Chodosaitė, Didžiulis, Gaška, Gedvilas, Guzevičius, V. Kučinskas, Karosas, Kanauskaitė, Kenevičius, Korsakas, Liaudis, Rustenko, Macijauskas, Matulis, Niunka, Olekas, Ozarskis, Paleckis, Petkevičius, Preikšas, Pušinis, Smilgevičius, Sniečkus, Stimburys, Šarmaitis, Šumauskas, Tautkaitė, Vaineikytė, Venclova, Vidžiūnas, Zimanas, Zinkus, Žiburkus ir Žiugžda.

LTSR aukščiausiosios tarybos prezidiumo įsaku, Marijampolės miestas ir jos apskritis pavadinti Vinco Kapsuko-Mickevičiaus vardu.

LTSR ministrų tarybos nutarimu, Vilniaus valstybiniam universitetui suteiktas Vinco Kapsuko-Mickevičiaus vardas.

Žuvies pramonės ministerijos vienas laivas pavadintas Vinco Kapsuko-Mickevičiaus vardu.

LTSR ministrų taryba įpareigoja Kybartų rajono vykdomąjį komitetą sutvarkyti sodybą, kurioj Vincas Kapsukas gimė.

Vilniaus universiteto posėdis

Balandžio 9 d. įvyko Vilniaus universiteto iškilmingas posėdis. Jam pirmininkavo prorektorius prof. Jankauskas. Pranešimą apie Vinco Kapsuko-Mickevičiaus vardo "įamžinimą" padarė Niunka. Universiteto vardu prorektorius prof. Jankauskas padėkojo komunistų partijai ir vyriausybei už suteiktą tokią didelę garbę universitetui vadintis Lietuvos revoliucinio veikėjo Vinco Kapsuko-Mickevičiaus vardu.

Įdomu, visų buvo nutylėta, bent per radiją nieko neprisiminta, kad Vincas Kapsukas buvo komunistas.

Susirinkimas Marijampolėj

Toji žinia pasiekė Marijampolę ir čia tuoj įvyko didžiulis susirinkimas pasidalinti tuo dideliu džiaugsmu ir laime, kad nuo šiol Marijampolės miestas vadinsis Vinco Kapsuko-Mickevičiaus vardu.

Čia kalbėjo zootechnikumo direktoriaus pavaduotojas Valančiauskas, vidurinės mokyklos direktorė Gricytė, chirurgas Zalėka, vietos komunistų partijos sekretorius Zeičius ir kiti. Po susirinkimo įvyko koncertas.

Kadaise kovojo prieš maskolių imperializmą

1905 m. Vincas Kapsukas-Mickevičius "Darbininko" Nr. 2, 3 ir 4 rašė: "Mes reikalaujame visuotinų, lygių, tiesių ir slaptų balsavimų". Tokių Sovietuose ir pavergtoje Lietuvoje ir dabar nesama. Vadinasi, jo reikalavimas pavergtoj Lietuvoj galioja iki šiai dienai.

To paties "Darbininko" kitame numery Vincas Kapsukas rašė: "Visi turime už tai stoti, kad kiekvienas žmogus, kaip sau nori, taip galėtų tikėti".

Skaitykime toliau: "Mes reikalaujame, kad visos tautos ir kalbos turėtų lygias tiesas ir kad kiekviena tauta galėtų pati savo reikalais rūpintis".

Ir šis reikalavimas pavergtoj Lietuvoj galioja iki šiol. -a

Sovietų jaunimo, studentų spaudos atstovai neatvyks

Pasipiktinę pirštų nuospaudais

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės departamentas gavo iš ambasadoriaus Bohlen pranešimą iš Maskvos, kad sovietų komjaunuolių ir studentų redaktorių delegacija iš 11 asmenų atsisakė savo plano važiuoti į Jungtines Valstybes.

Sovietų delegacijos priėmimui jau viskas buvo paruošta Jungtinėse Valstybėse. Bet prieš pat išvažiuojant sovietų delegatai pareiškė pasipiktinimą JAV reikalavimu duoti pirštų nuospaudus, kas, anot sovietų, esą, delegatų sulyginimas su kriminalistais.

Amb. Bohlen patarė vyriausybei padaryti išimtį, kaip kad padarė sovietų šachmatininkams ir dviem slidininkams. Iš valstybės departamento buvo pareikšta, kad aniems sovietams tik per klaidą nebuvo pareikalauti pirštų nuospaudai ir kad jis ateityje griežtai laikysis imigracijos — įkeliavimo įstatymo reikalavimų.

Po to sovietai atsakė, kad jų delegacija nebevažiuoja.

Dabar pasidarė neaišku, ar beatvažiuos ir kita sovietų delegacija — žemės ūkio darbuotojų, o taip pat 9 kariškių delegacija, kviečiama Amerikos kareivių, kurie su jais susitiko pirmieji fronte, prie Elbės, Vokietijoje 1945 metų pavasarį.

Bandunge svarstys Indokinų, Izraelio ir kitus klausimus

Gal būt, kad iškels ir Formozą

BANDUNG, Indonezija. — Indijos ministeris pirmininkas Nehru, atvykęs į Afro-Azijos konferenciją, pasiūlė susilaikyti nuo specifinių problemų svarstymo, o pasitenkinti bendrųjų principų diskusijomis, kaip taikos, rasizmo, kolonizavimo, taikingo sugyvenimo.

Bet kai susirinko darbotvarkės komisija, ji įnešė ir "specifinių problemų", kaip Indokinijos, Palestinos, Maroko, Tunisijos. Manoma, kad bus iškeltas ir Formozos klausimas.

29 Azijos — Afrikos tautų konferencija prasidės pirmadienį. Konferencijos delegacijos apima daugiau kaip bilijoną gyventojų.

BEPROČIAI SUNKIAI SUŽEIDĖ 13 ŽMONIŲ

RUSK, Tex. — 80 kalinių, nepilno proto, sukėlė valstybės kalėjime kruvinas riaušes. Bepročiai pagrobė ir sunkiai sužeidė peiliais, geležiniais iešmais, beisbolo lazdomis 13 kalėjimo ligoninės pareigūnų.

Ilgiausiai įkaitais išlaikė kalėjimo ligoninės vedėją Dr. Chares Castner ir du jo padėjėju, Clyde White ir Bill Curtis.

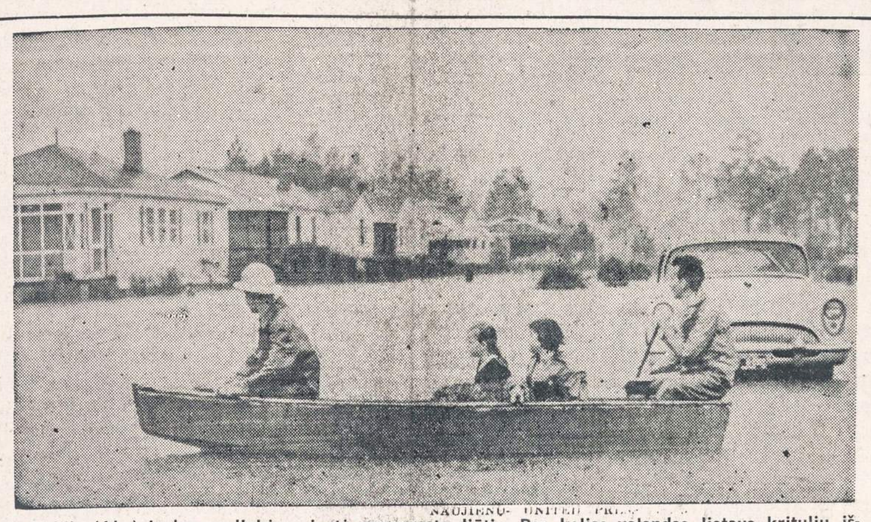

NAUJIENŲ- UNITED PRESS

Mobile (Ala.) ir jos apylinkėse siautė nepaprasta liūtis. Per kelias valandas lietaus krituliu iškrito tiek, kad sudarė 13 colių! Tūkstančiai namų ir automobilių buvo vandens apsemti. Pernai rudenį (spalio mėnesį) Chicagoje siautė liūtis, kurios pasėkoje visos patiltės buvo patvinusios. Tačiau lietaus krituliai tesudarė nepilnai 4 colius.

ANGLIJA RUOŠIASI RINKIMAMS

A. Bevan dirbsiąs išvien su visa darbo partija

LONDONAS. — Mašinerija palesti parlamentą ir skelbti naujus rinkimus Anglijoje yra gana paprasta.

Premieras paprašė karalienę sutikimo paleisti parlamentą. Ji pasitarė su savo privačia taryba ir po to, kaip paprastai, davė sutikimą premiero pasiūlymui.

Šie parlamento paleidimo ir naujų rinkimų paskyrimo formalumai buvo atlikti pereitą penktadienį. Po to parlamento raštinė išsiuntinėjo pranešimus 625 rinkiminių apylinkių balsų skaitytojams, kad jie pasiruoštų savo darbui. Kiekvienoj apylinkėj renkama po 1 atstovą.

Kandidatuoti gali kas tik nori ir turi nesusiaurintas pilietines teises. Kandidatui reikia surinkti 10 piliečių parašų ir įnešti 150 sv. sterlingų ($420). Jei jis nesurenka nė aštuntadalio balsų, pinigai jam negrąžinami. Tuo norima prilaikyti politikierius nuo kandidatavimo į parlamento atstovus. Į parlamentą negali kandidatuoti kai kurie teisėjai, parlamento administracinio skyriaus valdininkai ir veik visi dvasiškiai. Taip pat negali kandidatuoti perai, lordai, patenką paveldėjimo keliu į parlamento aukštuosius rūmus, išskyrus airių ir skotų perus, kurie negali patekti į lordų rūmus.

Balsavimo teisę turi apie 34,000,000 piliečių, kurie turės išrinkti 625 atstovus.

3 savaitės rinkimų kovai

Paleidžiamasis parlamentas dar dirbs iki gegužės 6 d., nes jis turi pribaigti svarbių ir skubių įstatymų priėmimą, tarp kurių pats reikšmingiausias yra ateinančių metų biudžetas. Įstatymas reikalauja, kad tarp parlamento paleidimo ir naujų rinkimų būtų bent 3 savaičių tarpas.

Didžiosios politinės partijos jau užvedė rinkiminę kampaniją, į kurią patys atstovai galės visomis jėgomis įsijungti tik galutinai išsiskirsčius, gegužės 6 d. Darbo partijos vadas Clement Attlee dabar važinėjasi po Kanadą su paskaitomis. Jis buvo numatęs parlamento paleidimą ir pasižadėjęs tokiu atveju grįžti iš Kanados anksčiau.

Darbiečiai būsią vieningi

Kairiasparnių darbiečių vadas Aneurin Bevan pareiškė, kad premieras Edenas labai apsivilsiąs, jei jis, paleisdamas parlamentą, manęs pasinaudoti darbiečių nevieningumu. Darbiečiai rinkiminėj kovoj būsią vieningi ir išblaškysią konservatorių iliuzijas.

Hugh Gaitskell, buvęs darbiečių vyriausybėj finansų ministeriu, mano, kad tikroji parlamento paleidimo priežastis buvo vyriausybės baimė dėl blogų ekonominių perspektyvų. Vyriausybė norinti pravesti rinkimus, kol dar neišsiplėtė gresiantis nedarbas tekstilės ir kitose srityse ir kol žmonės dar nesuprato Tory (konservatorių) propagandinių melų.

Krikščionių unija ragina pasmerkti SSSR kolonializmą

Rezoliucija Bandungo konferencijai

NEW YORKAS. — Prasidėjusioj antrojoj Vidurio Europos krikščionių demokratų unijos konferencijoj buvo priimta rezoliucija, skirta Azijos — Afrikos tautoms, suvažiavusioms į Indonezijos miestą Bandungą svarstyti baltųjų tautų kolonializmą ir kita.

Krikščionių demokratų unija, kuriai priklauso ir lietuvių atstovai, prašo Bandungo konferencijos narius, kad jie, svarstydami laisvę visoms tautoms, nepamirštų naujųjų laikų — sovietų ir jų satelitų kolonializmo ir įvestos vergijos sistemos, kuri savo žiaurumais pralenkia bet kokius žinomus kolonializmus Afrikos ir Azijos istorijoj.

Lietuvaitės pasveikino New Yorko merą

Atidarant krikščionių demokratų unijos konferenciją, atvyko ją pasveikinti ir palinkėti pasisekimo New Yorko miesto meras Wagner. Jį pasitiko dvi lietuvaitės, apsirengusios tautiniais drabužiais, Liuda Grigaitė ir Irena Banaitytė, ir, laikantis europinio papročio, padavė merui duonos ir druskos.

New Yorko meras Wagner savo kalboj priminė reikalą stiprinti kovą prieš komunizmą, siekiant išsilaisvinimo pavergtosioms tautoms.

— **Valstybės departamentas** įteikė SSSR ambasadoriui Zarubinui pareiškimą apie prez. Eizenhowerio planą sudaryti tarptautinę agentūrą, per kurią valstybės pasikeistų atominėmis žiniomis.

Amnestuotas vagis nužudė 6 žmones

Žudydavęs "iš nuobodumo"

EVANSVILLE, Ind. — Grupė jaunuolių pranešė policijai, kad jie pastebėjo įtartiną automobilį, panašų į ieškomo žudiko.

Policija, pasinaudodama suteiktomis žiniomis, suėmė įtariamąjį žudiką Leslie Irvin, 30 metų. Nors jis dar ir ne viską prisipažino, bet iš prieštaraujančių pareiškimų ir iš pas jį rastos vienos nužudytos aukos piniginės, tardytojai įsitikino, kad jie galės pristatyti teismui pakankamai medžiagos, kad ji pasiųstų į elektros kėdę. Apie Duncan šeimos išžudymą jis jau prisipažino. Mergaitės, 2 metų, dėl to nenušovęs, nes jis mylįs vaikus.

"Kinietiškas egzekutorius"

Leslie Irvin buvo paleistas iš kalėjimo, dar pilnai neatlikęs bausmės už vagystes ir plėšimus.

Visi šeši žmonės Irvin nužudyti, vadinamu "kinietišku" būdu: pirma surišdavo rankas, o paskui paleisdavo kulką į pakaušį.

Tris žmones Irvin šitaip nužudė prieš 2 savaites Kentucky valstybėj: pasiturintį ūkininką Goebel Duncan, 51 metų, jo sūnų Raymond, 21 metų studentą, ir kito sūnaus žmoną Doris Duncan, 21 metų, 2 metų mergaitės motiną, laukiančią antro vaiko. Vyresniojo Duncano žmona liko per žudiko neapsižiūrėjimą gyva, taipgi surištomis rankomis ir per šauta galva. Yra vilties, kad ji pagys.

Gruodžio mėn. tas pats žmogžudys nušovė Evansvillej, Ind., Wesley Kerr, 32 metų. Policija nebeabejoja, kad nuo Irvin kulkų mirė dar dvi moterys: kovo 21 d. — Mrs. W. Sailor, 47 m. Posey apskrities (Ind.) ūkininko žmona; ir gruodžio 2 d. — Mrs. Holland, 36 m., vienos likerių krautuvės savininkė Evansvillej, Ind.

Pasitarimai pas Ike

AUGUSTA, Ga. — Pas atostogaujantį prezidentą buvo atvykęs adm. Felix Stump, Pacifiko laivyno viršininkas svarstyti JAV strateginę politiką Formozos vandenyse.

Sekmadienį atvyko sekretorius Dulles. Prezidento sekretorius Hagerty priminė, kad pasaulinė padėtis nėra aliarmuojanti, bet esą daug problemų, kuriomis norima išsikalbėti su prezidentu.

VAKARŲ TVIRTUMAS PALENKĖ SSSR

Arbeiter Zeitung pripažįsta Paryžiaus sutarčių reikšmę derybose dėl nepriklausomybės Maskvoj

VIENA, Austrija. — "Mes nebūtume galėję šitaip sekmingai derėtis Maskvoj ir atsiekti tokių gerų vaisių, jei Vakarų valstybės nebūtų susitarusios dėl Vokietijos atginklavimo ir neratifikavusios šių sutarčių", rašo savo vedamajame austrų socialdemokratų dienraštis Arbeiter Zeitung.

Šis austrų socialdemokratų organo pareiškimas yra visiškai priešingas vokiečių socialdemokratams, kurie galvojo ir tebegalvoja, kad sutartys V. Vokietijai apginkluoti tik užrūstins Sovietų Sąjungą ir sugriaus bet kurias galimybes derėtis dėl Vokietijos suvienijimo.

Pataria derėtis su sovietais

Tas pats austrų dienraštis priėjęs įsitikinimo, kad šiandien sovietai iš tikrųjų yra linkę derėtis su Vakarais ir yra pasiruošę daryti nuolaidų, kad tik galėtų susitarti.

Malenkovo parodytas nuolaidumas nesąs visiškai pasmerktas naujųjų Kremliaus valdovų, tvirtina grįžę Austrijos delegacijos dalyviai. Kremliaus vieningą nusistatymą derėtis ir susiderėti simbolizavę Bulganinas, Chruščiovas ir Malenkovas, sėdėję šalia vienas kito vaišėse pas Bulganiną, kuris suruošė šaunų atsisveikinimą Austrijos kancleriui Raab, vicekancleriui Schaefer ir užsienio reikalų ministeriui Figl.

Ollenhauer nepasimokė

BONA, Vokietija. — Nežiūrint austrų socialdemokratų ir viso pasaulio įsitikinimo, kad SSSR nuolaidumas derybose dėl Austrijos taikos sutarties yra pasekmė griežto Vakarų laikymosi ir V. Vokietijos atsiginklavimo sutarčių ratifikavimo, V. Vokietijos socialdemokratai tebeina senuoju keliu.

Socialdemokratų partijos biuleteny (Korrespondenze) pabrėžiama, kad Austrijai pasisekė iš sovietų išsiderėti nepriklausomybę, kai ji pasižadėjo būti neutrali, nesidėti į karines sąjungas ir neduoti bazių savo teritorijoj. Vokiečių socialdemokratai dar labiau tikį, kad V. Vokietijai, pasukus neutralumo keliu, sovietai užleistų Rytinę Vokietiją.

Vokietija, tai ne Austrija

Bonos vyriausybės pareiškime sakoma, kad visų pirma nereikia pamiršti, kad tarp Austrijos ir Vokietijos yra didelis skirtumas, dėlto Vokietijai suvienyti reikia skirtingų metodų, negų Austrijos sutarčiai pasirašyti.

Konrad Adenauer savo kalboj žemutinėj Saksonijoj pasakė, kad Austrijai pasiskelbus neutraliai, nieko Vakarų pasauly nepasikeis. Bet sugriovus Paryžiaus sutartis (ginkluoti Vokietiją) sugriūtų visa Vakarų pasaulio gynybos sistema.

Thomas Dehler, vokiečių liberalų partijos pirmininkas, sako: "Būtų blogas patarimas, jei kas siūlytų Bonai pasekti Vienos neutralumo pavyzdžiu. Jei tai gera Austrijai, dar nereiškia, kad tasai neutralumas būtų geras dalykas Vokietijai".

Truman paskelbė rinkiminį karą Ikes vyriausybei

Tokio ciniško elgesio nematę nuo 1920 m. (Hardingo laikų)

WASHINGTONAS, D. C. — Šeštadienį buvo suvažiavę 3,000 demokratų partijos vadų pagerbti Atstovų rūmų pirmininką Sam Rayburn ir išlyginti partijos kasos nuostolius, kiekvienam dalyviui sumokant už pietus po $100.

Vyriausiuoju kalbėtoju buvo Harry Truman, buvęs JAV prezidentas. Trumanas davė "velnių" respublikonams, kaip kad jis duodavo 1948 metų rinkiminėj kampanijoj. Kad ir neminėdamas Eisenhowerio vardo, ekprezidentas kalbėjo apie dabartinės vyriausybės tokį cinizmą, kokio Amerikoj nebebuvę nuo 1920 metų (kada respubliką valdė prez. Harding).

Trumanas kalbėjo: "Dabartinė vyriausybė į savo partinę politiką įtraukė mūsų saugumą, mūsų valdininkijos sistemą ir mūsų šalies išteklius.

Respublikonų vyriausybė, ieškodama kompromiso su savo kraštutiniais elementais, atsisakė JAV užsienio politikos pagrindinių principų.

Chou tebekaltina Ameriką, Chiangą lėktuvo nelaime

Tai buvęs sabotažo darbas

BANDUNG, Indonezija. — Komunistinės Kinijos premieras Chou En-lai, atvykęs į Afro-Azijos konferenciją, pakartojo savo ankstyvesnius kaltinimus JAV ir Tautinei Kinijai, kad dėl jų sabotažininkų darbų nukritęs lėktuvas į jūrą, su kuriuo nuskendo 15 delegatų ir korespondentų į Bandungą.

Tuo pat metu per Peipingo radiją buvo išplūstos JA Valstybės ir Chiangas kaip tikrieji lėktuvo nelaimės kaltininkai. Nesigailėjo piktų žodžių nė anglams, kadangi sabotažininkai sugadinę lėktuvą anglų kolonijoj Hong Konge. Ta proga Peipingo kalbėtojas pažadėjo "išlaisvinti" ne tik Formozą, bet ir Hong Kongą.

Pavergtųjų seimas rūpinasi pabėgėlių likimu Austrijoje

Prašo Vakarų šalis, kad jų neišduotų Sovietų Sąjungai

NEW YORKAS. — Pavergtųjų Jungtinių Tautų seimas kreipėsi į JAV, Anglijos ir Prancūzijos vyriausybes, prašydamas įtraukti į Austrijos taikos sutartį saugumo garantijas 30,000 antikomunistinių pabėgėlių, gyvenančių Austrijoje.

PJT rezoliucijoj, priimtoj keturioliktame seimo susirinkime, pastebėta, kad pabėgėlių išdavimo pavojus yra tikrai pagrįstas, jei Austrijos taikos sutartis būtų pasirašyta tokia forma, kokia buvo aptarta 4 didžiųjų šalių užsienio reikalų ministerių konferencijoj Berlyne 1954 metais.

— **Japonijoj** nuo slenkančios žemės atkalnėse žuvo apie 100 žmonių. Galutiniai žuvusių žmonių duomenys būsią paskelbti vėliau.

ATVIRAS LAIŠKAS

Kolegai Zenonui Rekašiui,
20044 Santa Rosa,
Detroit 21, Mich.

Mielas Broli ir Kolega Zenonai,

Patyręs, kad Pats esi jungtinio kandidatų sąrašo Lietuvių Studentų Sąjungos JAV 1955—1956 metų vadovybės rinkimams siūlytojų tarpe, noriu laišku prisidėti savo nuoširdžiu pritarimu ir pasisekimo linkėjimais kandidatams, kurie pasižymi organizaciniu patyrimu, energija ir sugebėjimais siekti Studentų Sąjungos ir jos narių bendro gėrio.

Kadangi dabartiniai rinkimai pasižymi naujom pastangom ir oficialiu vienos organizacijos dėmesiu Stud. Sąjungos gyvenimui, neabejoju, kad daugelis, lygiai kaip ir aš pats, klaus kodėl Tu ir aš mieliau pasisakom už jungtinį kandidatų sąrašą, o ne tuos kandidatus, kurie kitų organizacijų vadovybių palaiminami, kurių sąrašai sudaromi ne Stud. Sąjungos naudos, bet kandidatų organizacinės priklausomybės pagrindais?

Atsakymas yra paprastas. Jokios valdybos palaiminimas kandidato ar kandidatų savybių nepagerins. Mano supratimu, **Studentų Sąjunga** yra visų lietuvių studentų organizacija, kurios rėmuose telpa ir kuri **patenikna** ne tik studentus skautus, ne tik studentus ateitininkus, ne tik studentus santariečius, ne tik studentus šviesiečius ir t. t., bet **studentus lietuvius.** Jeigu būtų kitaip, Sąjunga nustotų savo prasmės. Todėl negaliu pritarti pastangoms, kuriomis kuri nors organizacija tiesioginiai ar netiesioginiai ieško būdų savo įtakai Sąjungoje plėsti ar kuriomis kita organizacija siekia sau naudos, negaliu pritarti pastangoms, kuriomis siekiama Studentų Sąjungą padaryti ateitininkiška, skautiška ar pan.

Studentų Sąjunga man yra pirmon eilėn mūsų studentijos visuomeniško lavinimosi ir tautinio darbo vienetas, o ne įvairių organizacijų ar pasaulėžiūrų kovų arena. Šitaip, suprantu, į ją žiūrėjo Nepriklausomas Studentų Sąjudis, šitaip dabar žiūri Lietuvių Studentų Santara, kurios abi siekė ne pasaulėžiūrinio ar politinio dogmatiškumo, bet visuomeninio ir politinio lavinimosi studentijos tarpe. Studentų Sąjungoje jos abi ieškojo to lavinimosi sąlygų ir siekė garantijų, kad visų lietuviškų įsitikinimų individai galėtų nevaržomai dalyvauti, kad nariai nebūtų rūšiuojami į privilegijuotus ir ujamus. Tuo vadovaujantis ir būdavo pasisakoma už daugiausia vilčių teikiančius kandidatus ne dėl jų organizacinės priklausomybės vienai ar kitai korporacijai ar sąjūdžiui, bet dėl jų sugebėjimų, mokėjimų ir pasiryžimų siekti bendro studentijos gėrio savo sprendimų nesaistant kitų organizacijų išskaičiavimais.

Kitaip buvo su atskirais ateitininkiško sąstato kandidatais; kitaip yra šiandien su Akademinio Skautų Sąjūdžio remiamais kandidatais: ASS, o ypač Korp! "Vytis", šį kartą pasirinko tiesų, bet abejotinos vertės kelią ir dalyvauja rinkimuose savo oficialiai sankcionuotu sąstatu. Kaip tai suprasti? Trijuose rinkimuose matėme atskirą sąrašą, kuris, nors ir viešos sankcijos ir atvirai neprisipažįstant, buvo vien ateitininkų. Keturis metus matėme sąrašus, kurių kandidatų tarpe vyravo Korp! "Vytis" nariai daug darbo įdėję Studentų Sąjungos gyveniman, daug taip pat atlikę skautiško baro plotmėje. Pastarieji, tačiau, darniai sutikdavo su kitais ir į Sąjungą ateidavo ne kaip ASS organizacinės įtakos nešėjai, bet kaip skautiškos ideologijos individai savo darbui nereikalingi valdybų palaiminimų, nereikalingi pašalinių nurodymų. Atmintina, kad tuomet jokia ASS valdyba dėl to nesijaudino, nesistengė drausti; skautiška spauda kandidatūrą remdavo. Nejaugi reikia daryti išvadą, kad studentų skautų darbas, kad ir be korporacijos valdybos sankcijos, nevertintinas, ar gal šie darbininkai skautai, tiek jėgų įdėję Studentų Sąjungos steigime, jos vystyme, Nepriklausomo Studentų Sąjūdžio minties plėtojime, nustojo buvę skautais ir nustojo vadovavęsi skautiška ideologija? Ne valdybų nutarimai apsprendžia žmogaus ideologiją! Ne. ASS nutarimas dalyvauti savo vardu, gali būti paaiškinamas tik sekančiai: tikima, kad tik valdybos palaiminti kandidatai gali vykusiai vadovauti studentijai... Ar nebūtų geriau buvę sutikti ieškoti kompromisinio sąrašo, arba susitarti su kitais statytojais ir bendrų vardu remti vertus kandidatus?..

Laimei, ASS ir Korp! "Vytis" valdybų užsimojimai negali saistyti net ir korporacijos narių, kadangi jie toli prašauna valdybos užduotis. Toli gražu nevisi ASS nariai tam ir pritaria... Galima net suabejoti, ar ASS valdybų pasiryžimas apskritai patarnaus pačiai korporacijai.

Dėl šių samprotavimų aš, kaip skautas ir kaip korporantas, kaip Lietuvių Studentų Sąjungos vienas steigėjų, renkuosi Tavo siūlomus kandidatus ir jungiuos prie jų pasisekimo pastangų.

Ps. Fil. Liūtas Grinius

Pastaba: Šio atviro laiško autorius yra labai aktyvus skautų bei studentų veikėjas, šiuo metu atliekąs karinę tarnybą.

Filisteris Liūtas Grinius yra Korp! "Vytis" Centro Valdybos narys — Junjorų Tėvūnas. Jo pastangomis atsikūrė pirmieji lietuvių skautų vienetai JA V-se.

Studentijai jis pažįstamas kaip pareigingas Studentų Sąjungos JAV buvęs Centro Valdybos narys, suorganizavęs Studentų Šalpos Fondą ir Chicagos Lietuvių Studentų Draugijos kūrėjas bei buv. pirmininkas.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Albuquerque (N. M.) mieste ir jo apylinkėse siautė dulkių audra. Kad galėtų nuo dulkių apsisaugoti, laiškų išnešiotojas priverstas buvo užsidėti kaukę.

Nauji vėjai Studentų Sąjungoj

Paskutinių Studentų Sąjungos rinkimų metu nemoderuoti asmenys buvo paskleidę gandą, kad "suskilo" studentai ateitininkai. Šiais metais iš tikrųjų įvyko skilimas, tačiau suskilo ne ateitininkai, o tie, kurie juos pernai nesėkmingai skaldė. Iš buvusio "nepriklausomųjų bloko" šiemet buvo išstatyti du sąrašai, abu savo pagrindais skautiški. (Pirmajame kandidatuoja tokie skautai kaip R. Mieželis, Br. Juodelis, L. Sabaliūnas, V. Valatkaitis ir kt.; antrajame — tokie, kaip D. Bartuškaitė, K. Mikėnas, A. Avižienis, Dundzila ir t. t. Antrasis sąrašas yra autoritetingai parinktas Korp! Vytis valdybos).

Įdomus tų abiejų skautiškų sąrašų santykiavimo būdas. Buvo galima laukti, kad tarp buvusio "bloko" narių bus išlikę bendradarbiavimo dvasios, nors ir iš esmės negatyvistiniais nusiteikimais pagrįstos. Vietoj to išvydome Studentų Sąjungoj dar nematytą spektaklį: vieno sąrašo kandidatai ir "sponsoriai", **grasindami asmeninėmis sankcijomis,** daro spaudimą į kito sąrašo išstatytus kandidatus, reikalaudami jų pasitraukimo savo kandidatų naudai! (Du jaunesni pirmojo sąrašo kandidatai iš tiesų buvo tiek įgasdinti, kad pavėluotai savo kandidatūrą atsiėmė). Kandidatai ir organizacijų pareigūnai viešai giriasi, kad, laimėję rinkimus, jie "sutvarkys" arba pašalins pirmojo sąrašo kandidatus iš skautiškų organizacijų; gi nuoširdesni iš pastarųjų nesidrovi viešai, net raštu, prisipažinti, kad iš tų pačių skautų pusės su jais elgiamasi "trigubai" nekorektiškiau kaip ateitininkų bet kada elgtasi.

Reikia tačiau manyti, kad dėl šių naujų vėjų "bloko" tarpusavio santykiuose vėl bus "neetiškumu" apkaltinti ateitininkai...

—S. R.

Policija prievartauja smuklininkus

Kai kurie Chicagos policininkai ir politikai šantažuoja tavernų laikytojus, reikalaudami kyšių. Taip tvirtina Illinois Liquor Control Commission vedėjas L. B. Sackett. Mero įstaiga sako, kad tam nepateikta įtikinamų įrodymų.

L. B. Sackett teigia, kad daugelis tavernų buvę uždaryta be reikiamo pagrindo.

Netolimoje ateityje manoma pasiūlyti Illinojaus parlamentui įstatymų projektų, kurie apsaugotų tavernų savininkus nuo tokios padėties.

Sovietų armijos vaidmuo kyla

Atrodo, kad vaidmuo, kurį turi sovietų armija paskutinėse grumtynėse dėl valdžios Kremliuje, pasidarė pakankamai aiškus po to, kai maršalas Žukovas buvo paskirtas krašto apsaugos ministeriu. Tas pat Žukovas 1946 m. Stalino buvo ištremtas į Odesą. Iškilo aikštėn ir maršalas Konevas su savo pilna pasigyrimo kalba apie sovietų armijos galybę. Išvada, be abejo, aiški. Paskutiniai įvykiai iškėlė karo vadus. Atrodo, neatsitiktinai prieš porą mėnesių pakliuvo į "Pravdą" paveikslas, kuriame Žukovas buvo pavaizduotas tarp Chruščiovo ir Malenkovo.

Jei Žukovas ir jo draugai turės daugiau įtakos apsprendžiant sovietų politiką — ko ir galima laukti — kyla klausimas, ar ta politika bus pakreipta taikos ar karo linkme? Iš savo pačių patyrimo jie žino, koks baisus daiktas yra karas. Atominiai ginklai karą daro dar baisesnį. Galima būtų laukti, kad jie stengsis išlaikyti nuosaikesnę politiką. Tačiau paskutinė Molotovo kalba sako visiškai ką kita. Jei savo žodžiais, kad ateities karas pirmiausia sunaikintų laisvąjį pasaulį, o ne Sovietų Sąjungą, jis išreiškė ir generolų nuomonę, tada iš tikrųjų mums verta susimąstyti. Įdomu, kad Molotovas kaip tik stengiasi paneigit buvusio ministerio pirmininko Malenkovo teoriją, kad karas sunaikintų kiekvieną civilizaciją, nežiūrint ekonominių ir politinių skirtumų.

Bent kol kas Malenkovo ateitis yra užtikrinta, paskyrus jį ministerio pirmininko pavaduotoju. Bent kol kas jis nelaikomas liaudies priešu ir imperialistų šnipu. Tačiau jo ateitis miglota. Kai Stalinas nušalino savo laiku Rykovą, Kamenevą ir Buchariną, jis ir jiems davė gana svarbius postus. Keliems metams praslinkus jis juos likvidavo. Malenkovas negali pamiršti sausio 25 d. Chruščiovo kalbos, kurioje šis tuos, kurie reikalauja daugiau plataus vartojimo prekių, išvadino leninizmo priešais ir prilygino juos Rykovui, Bucharinui ir kitiems panašiems niekadėjams.

Ministerio pirmininko Bulganino kalba neduoda nieko naujo. Jis tik pakartojo Chruščiovo ir Molotovo mintis. Nežiūrint ovacijų, kurios jam buvo sukeltos, atrodo, kad jis tik dėl to gavo pirmininko vietą, kad maršalas Žukovas galėtų pasidaryti krašto apsaugos ministeriu.

Kad ir kokių pasikeitimų beatneštų ateitis, kol kas viena yra aišku: visos kalbos apie sovietų vadovybės vienybę po Stalino mirties tėra tik mitas. Iš tų, kurie pasigrobė valdžią po Stalino mirties, Berija jau sušaudytas, o Malenkovas pateko į nemalonę. O prieš porą metų tie abu vyrai buvo neabejotinai pirmose eilėse. Tik gilūs pavydo jausmai ir grumtynės dėl valdžios gali paaiškinti tai, kas vyksta nuo 1953 m. kovo mėnesio.

Tai nieko negali stebinti. Ir demokratiniuose kraštuose vyksta kova dėl valdžios. Tačiau čia, kaip pvz. pas mus, žmonių rinkimai apsprendžia tokią kovą. To kaip tik ir trūksta diktatūros kraštuose, kaip Sovietų Sąjunga. Nevaržomi žmonių valios prie valdžios priėję žmonės tarpusavio ginčus sprendžia intrygomis ir machinacijomis, kurios pagaliau priveda prie valymų ir šaudymų. Tokia padėtis gali pasibaigti tik tada, kai vienam pasiseka sunaikinti visus savo konkurentus ir apsistatyti pataikautojais ir klapčiukais, su kuriais jis gali elgtis kaip tinkamas. To buvo pasiekęs Stalinas. Chruščiovui dar toli ligi to, nors jis neabejotinai žengia ta linkme, — skelbia savo vedamajame "New York Times".

—E.

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

Cicero

Palaidotas A. Stasiulaitis

A. a. Aleksandras Stasiulaitis palaidotas balandžio 14 d. Iš Petkaus koplyčios gausus palydovų būrys nulydėjo į šv. Antano par. bažnyčią. 7 kunigai, 6 vargoninkai ir 12 karsto nešėjų tai retenybė.

Po apeigų kapuose paskutinį žodį tarė laid. direktorius Vance ir šeimos vardu pakvietė į atgrąžtus — užkandžių parapijos svetainėn. Visa sudėjus, aišku, buvo didelės išlaidos. Liūdinti žmona, sūnaus duktė davė ką galėjo, norėdami pagerbti savo duonos rūpintoją.

Velionis buvo ilgus metus vietos gyventojas, ramaus būdo, kirpėjas. Ilgų metų savo triūsu prasimušė, gražiai įsikūrė. Neveltui likusi žmona ir duktė ilgai ilgai atmins savo tėvelį.

Visi pažįstami liūdi netekę nuoširdaus draugo ir gero žmogaus.

Ilsėkis ramybėje! D.

Legiono šokiai

Dariaus-Girėno moterų skyrius balandžio 22 d. 8:30 v. v. ruošia kaimiškos atmosferos (back to the farm) šokius posto salėje, 4416 S. Western Ave.

Šokiuose dalyvaus jaunieji ir suaugusieji šokėjai, vadovaujami Al Parker. Ten pat bus teikiami ir pamokymai. Be to, bus ir balinių salės šokių, dainų ir scenos programa.

Pirmininkė Ona Parker, 7239 S. California, kviečia atsilankyti narius ir šeimas. Pelnas skiriamas vaikų šalpai. Pirmininkei pagelbsti: Mrs. Helene Ambrose, Mrs. John T. Zuris, Mrs. Mary Martin, Marge Prepelica, Mrs. Josephin Lapinskas, Virginia Shimkus. M. K.

Fast Relief from Discomforts of HEAD COLDS AND BRONCHIAL ASTHMA WITH HAYSMA CAPSULES Only $1.00 SOLD AT ALL DRUG STORES

Aleksas Brinas
GENERAL CONTRACTOR
- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas
4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING) BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Šaukite:
R. ŠERĖNAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

PALMIŠKOS UOGOS

Palmiškos Džiovintos Uogos yra geros dėl tų, kurie turi užsisenėjusius šalčius galvoje, erzinančius skaudėjimus kvėpavimo kanaluose, kaip tai nosyje, ausyse ar gerklėje. Palmiškos Uogos yra labai maistingos ir turėtų būti geros dėl tų, kurie turi silpnus ir neveiklius lytiškus Organus. Ir tos Uogos yra viso kūno stiprintojos ir pagerintojos. Svaras Uogų yra $2.00, bet jeigu norite per COD, tai $2.25.
ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Pradėk taupyti tuojau.. Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

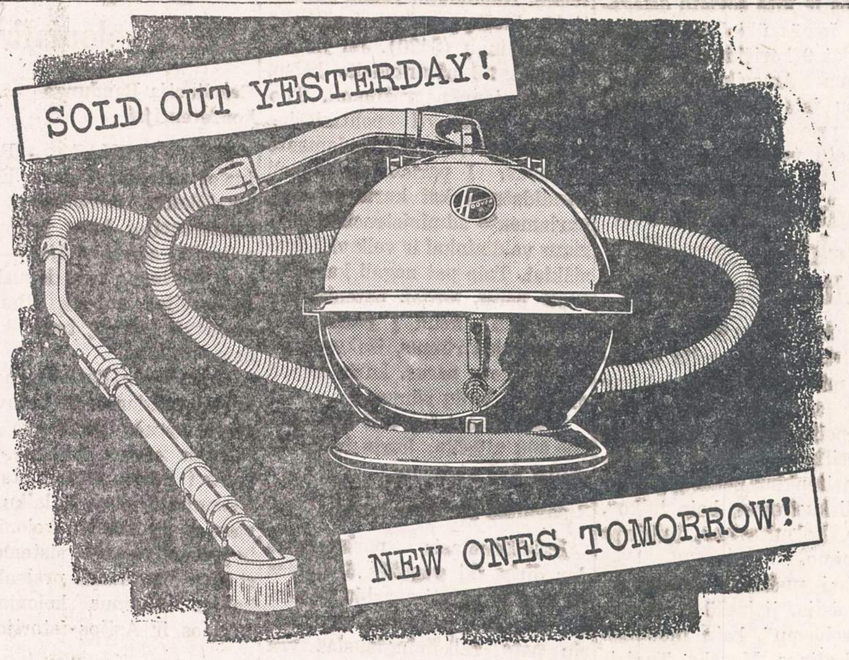

WE'VE NEVER HAD A CLEANER MOVE AS FAST AS THE
NEW HOOVER Constellation
WITH EXCLUSIVE DOUBLE-STRETCH HOSE
IT CLEANS TWICE THE AREA OF ANY OTHER CLEANER!
- Lets you clean from room to room, clean all the way upstairs, without moving the cleaner around.
- New Hoover hose actually doubles its length, yet compresses for storage. Completely flexible, never kinks
- Just a foot in diameter from swivel top to easy-glide base
- Exclusive Hoover nozzle—and full-horsepower motor—get more dirt with less work
- Lightning bag change—Exclusive throwaway bag is biggest on any tank or canister
- Exclusive telescoping wand—use it short or use it long—and a whole new set of Hoover Strato-Tools

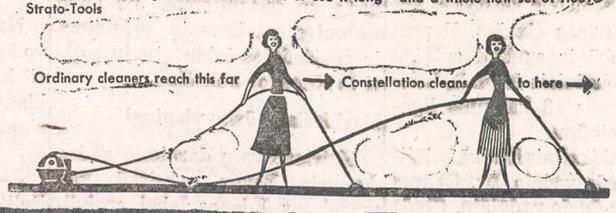

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE
2647 W. 51st Street
Tel. HEmlock 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

ŽINIOS IŠ KANADOS

Lietuviški pranciškonai

Amerikos kontinente lietuvių yra nuomonė, kad lietuviškiausi vienuolynai yra liet. pranciškonų ir Nekalto Prasidėjimo seserų Putname. Toronto lietuvių kotryniečių seserų išblaškymo dramoje Toronte lietuviai baigia įsitikinti, kad čia gali būti išimčių, ypač kada reikalas eina už vienuolyno išsiplėtimą.

1. Trumpa praeitis

Tarp daugelio lietuvių tremtinių, antrojo pasaulinio karo pasėkoje iš Lietuvos pasitraukė ir keletas lietuvaičių kotryniečių. Iki emigravimosi į Kanadą, seserys dalinosi su visais lietuviais tremtiniais nelengva pabėgėlio dalia, visur Vokietijoje bendraudamos su lietuviais, vengdamos įsijungti į to pat vienuolyno vokiečių eiles. Į Kanadą kontrynietės emigravosi kaip tarnaitės (demestic), atlikdamos darbo su tartis. Toronto lietuvių motinų skatinamos, jos ryžtasi atidaryti lietuviams vaikams vaikų darželį. Sumanymas gražus, reikalaująs daug vargo ir pastangų. Seserys, kurių buvo keturios, susispietusios į krūvą ir bendrai sudėjusios savo kuklias santaupas, visokeriopai padedant lietuviams, įkuria vargingą vaikų darželį: pradžioje svetimose patalpose, o vėliau — užpirkdamos namą Delaware gatvėje. Didelių seserų pastangų dėka, materialinės kliūtys pamažu mažėjo ir darželis pats iš savo, be pašalinės pagalbos, galėjo išsilaikyti, sutraukdamas per 30 vaikų, kurių motinos eidavo į fabriką. Torontiečiai lietuviai džiaugėsi seselių darbu ir tikėjosi, kad darželis plėsis.

2. Teutoniškas trojos arklys

Gražiam ir ramiam seserų kotryniečių darbui nedarnumą įnešė to paties vienuolyno vokietės seserys. Jos, nemačiusios lietuvių seserų jųjų kūrimosi sunkioje stadijoje, prieš kurį laiką pasisiūlė įsijungti į lietuvių namus ir, žinoma, kaip paprastai, norėdamos perimti namo vadovavimą į savo rankas.

Dalis lietuvaičių seserų šiam vokietaičių planui bandė priešintis, norėdamos išlaikyti grynai lietuvišką darželį. Prieš porą mėnesių vokietaitės visgi atvyko, prisidengusios namo vizitavimo skraiste. Kilus tarpusavyje kai kurių nesklandumų, vokietaitės seserys, savarankiškai pasiskelbia lietuvių darželio ir namo viršininkėmis. Jos nušalina lietuvę viršininkę ir, menamai dėl seserų mažo skaičiaus ir jųjų tarpusavinio nedarnumo, nutaria namą likviduoti, o seseris persigabenti į Vokietiją pataisymui. Savo sumanymų legalizacijai vokietaitės pareikalauja iš kiekvienos lietuvaitės sesers parašo, kad jos "laisvu noru likviduoja lietuvių vaikų darželį ir mielai sutinka išvykti į Vokietiją"...

3. Užkulisiuose

Teutoniškiems vokeičių planams vargu ar būtų lengvai pavykę, jei prie šio lietuviško židinio likvidavimo nebūtų prisidėję patys lietuviai. Istorija labai trumpa: lietuvaitės seserys, patyrusios apie vokietaičių grasinimus, kreipėsi į Toronte įsikūrusius lietuvius pranciškonus užtarimo ir pagalbos prašydamos. Pranciškonai sutinka padėti. Beje, tik ne joms, o vokietaitėms, kad galėtų "išdeportuoti" lietuvaites. Pranciškonai, būdami geruose santykiuose su Nekalto Prasidėjimo lietuvėmis seserimis, pasiūlo joms perimti kotryniečių namus, už jį atmokant vokietaitėms, ir pačioms name įsikurti. Gavę šių seserų sutikimą perpirkti namą, "globėjai" pranciškonai grįžta pas kotrynietes ir gražiausiais žodžiais įtikina kotrynietes vykti į Vokietiją, nes tokia esanti Aukščiausiojo valia...

Žmonėms, kurie prašė užtarti seseris, su maloniu šypsniu paaiškina, kad "prie esamų aplinkybių padarytas sprendimas esąs pats geriausias ir išmintingiausias"; kad, girdi, ir naujosios seserys būsiančios lietuvaitės"... Pamirštama, deja, kad čia yra principo reikalas: niekas neturi kitų sąskaitoje prekiauti lietuviškais reikalais.

4. Veikėjai be kaukių

Pasibaigus scenos vaidinimui, paprastai, publikai pasirodo be kaukių visi veikėjai. Kotryniečių dramos veikėjai nusiima kaukes net pačiame veiksmo įkarštyje. Žymiausi veikėjai — seserys ir pranciškonai, o kiek atokiau — lietuvių visuomenė. Skriaudžiamos kotrynietės vienos rezignuoja, palūžta dvasioje, ir bando paklusti vokietaičių valiai, o kitos susipranta, kovoja už lietuvišką reikalą. Svarbiausioji vėliavnešė yra vaikų darželio vedėja — sesuo Gabrielė. Ji nepabunga vokietaičių grasinimų, pasiryždama iki paskutiniųjų ginti vaikų darželio teises. Labai nesimpatingai atrodo be kaukių tėvai Grauslys ir Placitas. Jie, pametę "šypsnio diplomatiją", visu įnirtimu ir grubumu terorizuoja kotrynietes greičiau vykti į Vokietiją. Seserų mainų prekybos diplomatijoje jie žiūri į visa realiai: juo greičiau kotrynietės išsinešdins, juo maloniau. Be to, daug pažadų duota Nekalto Prasidėjimo seserims: nemalonu prieš jas pasirodyti pralaimėtojais... Seserys Putnamietės, visuomenei apsigarsinusios greitu laiku perimti namą, kiek susimąstė. Pasirodė, kad reikalai ne taip lengvai einasi: kad dar yra viešoji visuomenės opinija, kuri aiškiai yra kotryniečių pusėje ir kad ji įsibrovėlėms galėtų sukelti nemalonią pirtį. Jos pasakiusios, kad kol nors viena kotrynietė pasiliksianti darželio patalpose, jos neperžengsiančios to namo slenkščio... Ir tai malonu: jei jau ne dėl takto, tai bent dėl baimės susiprasta! Ir galop Toronto lietuviai! Jie iki pykčio komentuoja kotryniečių seserų likimą. Jei kotryniečių turtas, įgytas seserų asmeninėmis ir visuomenės pastangomis, trims metams nepraėjus, svetimųjų be skrupulų yra porceliuojamas, kas žino, ar ir tėvų pranciškonų projektuojamas milijoninis pastatas (kažkaip primenąs III-jo Reicho svajotąją tūkstančio metų imperiją) statomas tų pačių lietuvių pinigais ir darbu, vieną gražią dieną nepaklius į svetimųjų rankas?

Kotryniečių dramoje lietuvių visuomenė gali daug ko pasimokyti. Aišku, ji tai, be abejo, ir padarys. J. V.

SKAUTŲ LAUŽAS

Sk. vytis **R. Račiūnas**, aktyvusis "Lituaninca" skautų tunto meno vadovas, rūpinasi programos sudarymu Jurginių laužui, įvykstančiam šeštadienį, bal, 23 d. 7 val. vak., Sokolų salėje. Šį laužą — šokius ruošia "Lituanica" ir "Aušros Vartų" tuntai. (Sk)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED - UP TO $10,000
3%
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Pirmas polio skiepų siuntinys buvo gautas Dallas (Tex) mieste. Septyni tūkstančiai svarų tų skiepų buvo atgabenti lėktuvu. Kaip žinia, tuos skiepus išrado Dr. Jonas Salk, Pittsburgho universiteto medicinos fakulteto profesorius.

So. Boston, Mass.

Girdėsime skambinant Lietuvos Laisvės Varpą

Bostoniškis Balfo skyrius dabar turi labai darbščią valdybą, kuri nepraleidžia nė vienos progos neišnaudojus. Štai, išgirdę, kad broliai Motuzai gali parodyt spalvotą Lietuvos vaizdų filmą, mūsų balfininkai tuoj nutarė pakviesti juos, kad parodytų tuos vaizdus So. Bostono lietuviams.

Tuose vaizduose matysime kaip Lietuvos kariuomenė, įžengus Vilniun, iškėlė Lietuvos vėliavą Gedimino kalne.

Pamatysime taipgi 1938 metų 16 vasario iškilmes Kaune ir girdėsime (iš rekordo) tose iškilmėse skambinant Lietuvos Laisvės Varpą, kurį Amerikos lietuviai dovanojo.

Be to, p. p. Motuzai žada parodyti laisvos Lietuvos jaunimo visokių sporto rungtynių: bėgikus, plaukikus, šokikus, jojikus, sklandytojus, šaudytojus ir t. t.

Visa tai matysime balandžio 23 d. 2 valandą popiet ir paskui 7 valandą vakare So. Bostono lietuvių parapinėje salėje.

Iš pat pradžios šis vaizdų rodymas buvo numatytas balandžio 17 d. Bet apsižiūrėjus, kad tą dieną yra apvaikščiojama "Keleivio" 50 metų sukaktis, nutarta Balfo parengimą nukelti į balandžio 23 d.

Bostono Balfo skyrius kviečia visus atsilankyti ir tuo būdu paremti Balfą, kuris šelpia likusius mūsų brolius ir seseris tremtyje. Balfo parama yra vienintelė viltis tūkstančiams ligonių, senelių, našlių ir našlaičių, kurie neteko tėvynės.

—M. Michelsonienė

Prie "Naujienų" kai priprasi- -darba. žinia

Scottville, Mich.

Šimtmetį rengiamės minėti

Praeitą kartą rašiau, kad mūsų apylinkės ūkininkai augina barzdas Mason apskrities įsteigimo šimtmečiui paminėti. Ar aš neaiškiai užrašiau, ar gal redaktorius ne taip suprato, kaip ten mano buvo užrašyta, kad iš būsimo dalyko jau padarė buvusį.

Šimtmečio mes dar neminėjom. Buvo paruošiamos parodos, atliekami kiti darbai, bet pats minėjimas įvyks tiktai rugpiūčio mėnesį. Minėjimas prasidės rugpiūčio 15 ir baigsis 20 dieną.

Mūsų apskrities jaunimas ir seniai barzdas dar tebeaugina. Reikia manyti, kad jų nenusikirps iki rugpiūčio pabaigos. Vienas kitas neteks kantrybės ir apsikarpys, keliems gal ir žmonos barzdas apipešios, bet dauguma augintojų jas išnešios iki šventės pabaigos. Pas mus vyrai žodžio laikosi. Jeigu jie jau pradėjo barzdas auginti, tai jas ir augins.

Ūkininkai jau rengiasi į laukus. Vėjas dar šaltas, bet pavasaris jau čia. Reikia mašinas susitvarkyti, tvoras apsitverti.

Tenka pastebėti, kad šiais metais mūsų apylinkę jau aplankė keli čikagiečiai. Jiems įgriso miestas, jie panoro ramaus lietuviško kaimo gyvenimo. Jie rengiasi įsigyti farmas ir ramiai sau gyventi. Farmų pas mus yra įvairiausių — didelių ir mažų, pigių ir brangių, su gyvuliais ir be gyvulių. Žemė pas mus panaši į lietuviškąją, lengvas juodžemis. Mūsų, lietuvių, čia jau yra didokas būrys. Bet jei dar daugiau atvažiuoja, tai dar geriau. Norėtume, kad jų čia būtų didokas būrys šimtmečiui paminėti. Tada mes atvažiavusius svečius ir pavaišintume ir pamyluotume.

Senelis

Wake Up! Look Up! Sign Up!
Join the GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - - $53,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valondos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

SEE IT HERE
NEW LIGHTER WEIGHT
Sunbeam
STANDARD TYPE
STEAM OR DRY IRON

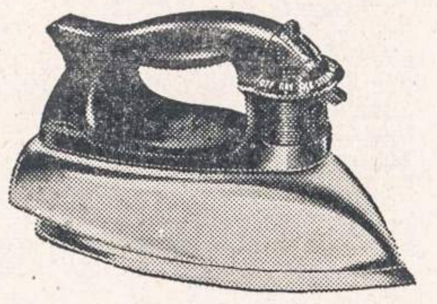

Steams longer, heats quicker, stays hotter and irons faster. Has large 30 sq. inch ironing surface. Steams longer and holds more water than most other irons of this type. Lighter weight—weighs only 3 lbs. Easy-to-see, easy-to-set Steam or Dry control button. Handy fingertip Heat Regulator Dial. Wrist-resting handle.

GUARANTEED
Electric Appliance and Furniture Company
2876 W. CERMAK ROAD
BISHOP 7-3333
Open Monday and Thursday Evenings

DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION
PARDAVIMAS-TAISYMAS
3130 S. HALSTED

BUDRIKAS
3241 So. Halsted Street
Vieną sykį per metus kainos nupigintos ant deimantų, laikrodėlių, televizijų, radijų, šaldytuvų, dulkių valytuvų, skalbiamų mašinų.

Pora žiedų su 8 deimantais, vertės $100 už $68.00
Pora žiedų su 12 deimantais, vertės $250, už $148.00

Rankiniai laikrodėliai: Bulova, Longines-Wittnauer, Gruen, Benrus, vertės $50, už $32.00
14 karatų aukso, 17 akmenų, $24.00
Visoki laikrodėliai, labai ploni, su gražia rankenute, vertės $24, $14.00
Moteriški laikrodėliai su gražiom 6 blizgančiom akutėm ir rankenuke, vertės $24., už $14.00
Rogers sidabriniai daiktai, vertės $1.00 šmotas, už .... 19 centų
Stainless Steel sidabriniai daiktai po 9 centus vienas.
Coro, Diamond Look ir kitų geriausios brangenybės po 98c. ir aukščiau.
Gintaro karoliai po $3.95 ir aukš.

Jewelry skyrius nedėliomis uždarytas. Krautuvė atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30, kitais vakarais atidara iki 6 valandos.

Budriko Radio Valanda iš stoties WHFC, 1450 kil. **Ketvirtadieniais 6 val. vakare:** orkestras, dainininkai ir kontestas. Kiekvienas ką nors laimės.

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

THE SOUNDEST SLEEP IDEA in HISTORY*!
SPRING AIR MATTRESSES

THE HEALTH CENTER MATTRESS TRADEMARK
IT RESTS YOUR BACK AND THE REST OF YOU TOO!

THE TICKING TELLS THE TALE!
Spring Air's exclusive cover designs point out the firmer midsection . . . the resilient end sections . . . of every Health Center Mattress. Now you can *see* the secret of healthful sleep!

$69.50

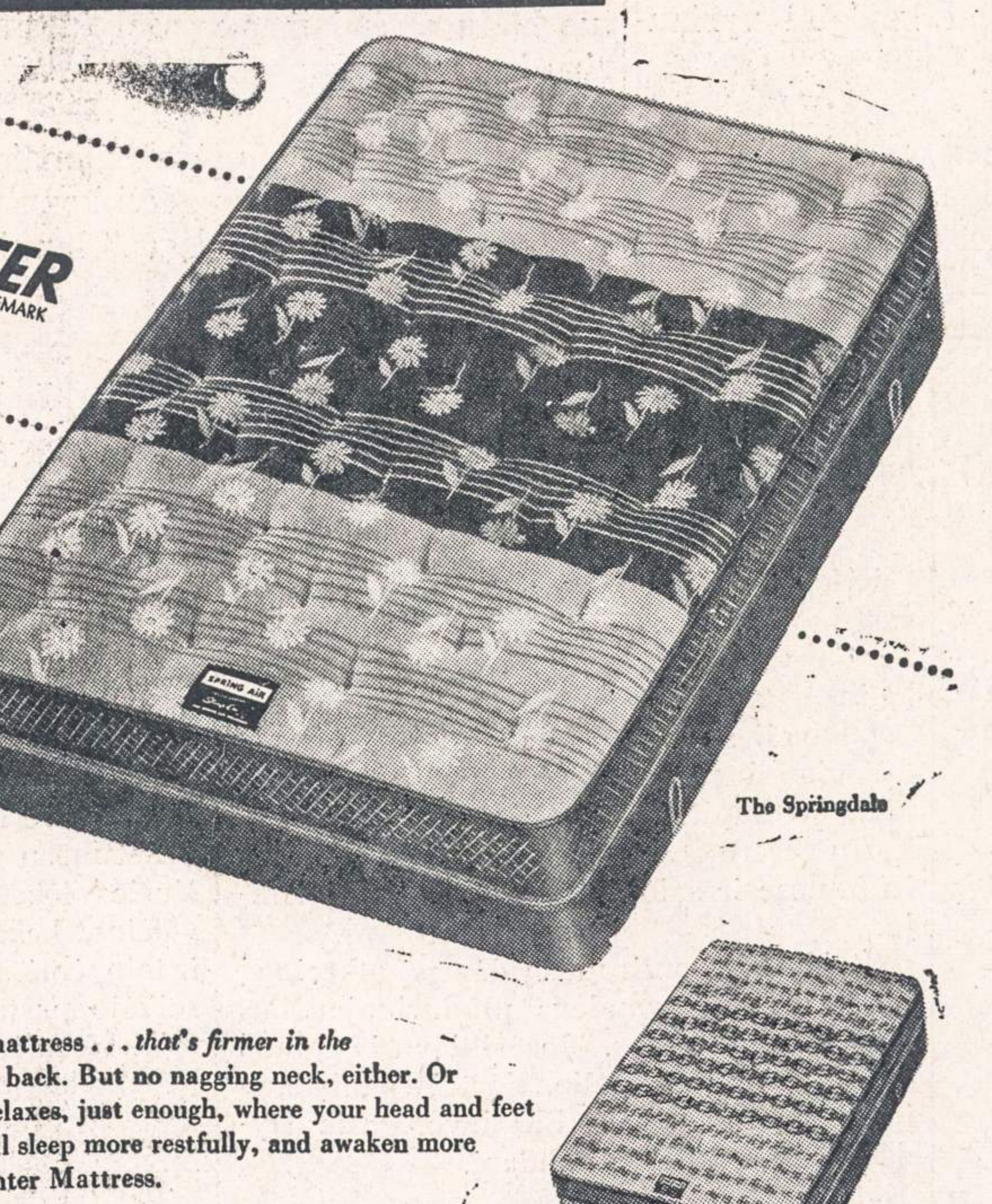

The Springdale

The Health Center Mattress is a fine, firm mattress . . . *that's firmer in the CENTER where your weight lies.* No sagging back. But no nagging neck, either. Or cricks in your morning legs. This mattress relaxes, just enough, where your head and feet spend the night. Such blissful support! You'll sleep more restfully, and awaken more zestfully, if yours is a Spring Air Health Center Mattress.

Spring Air's Matching Box Spring, too, features this new Health Center construction, at no extra cost.

Come in today . . . our whole Spring Air line is new and fresh . . . and very much worth seeing.

The Meadowlane, $59.50

The Meadowlane, $59.50

RESEARCH APPROVED

MAY MANGIONE FURNITURE
40 So. Clinton Street DEarborn 2-3339
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams $9.00
Pusei metų $5.00
Trims mėnesiams $2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Rinkimai Britanijoje

Naujasis Britanijos ministeris pirmininkas Sir Anthony Eden nutarė paleisti parlamentą gegužės 6 d. ir paskyrė naujiems rinkimams gegužės 26. Priešrinkiminė kampanija oficialiai tęsis tik tris savaites. Išrinkti reikės 630 atstovų, po vieną iš tokio pat skaičiaus apygardų, pagal paprastos daugumos sistemą. Jei balsai vienoje arba kitoje apygardoje pasidalins tarp trijų arba keturių kandidatų taip, kad nė vienas nesurinks absoliučios daugumos, tai išrinktu skaitysis tas kandidatas, kuris gaus daugiausia balsų.

Prie šitokios sistemos daugumą mandatų gali laimėti mažumos partija, — kas iš tiesų atsitinka Britanijoje neretai. Ir dabartiniame parlamente konservatoriai turi 19 atstovų daugumą, nors balsų ji gavo mažiau, negu Darbo partija.

Trečioji, liberalų, partija, kuri Gladstono ir Asquith'o laikais buvo galinga ir valdė Angliją, dabar yra visai subliuškusi; bet visoje eilėje apygardų ji neretai nutraukia darbiečiams tiek balsų, kad viršų paima konservatoriai.

— x —

Dabartinio parlamento rakas (terminas) dar nėra pasibaigęs. Jisai buvo išrinktas penkeriems metams ir galėtų sėdėti dar 18 mėnesių, bet Edenas nenorėjo taip ilgai laukti rinkimų. Tik ką perėmęs premjero pareigas, jisai nori patikrinti, ar balsuotojai pasitiki jo vyriausybe.

Britanijos įstatymai suteikia premjerui teisę paleisti parlamentą, kada jam atrodo geriau, ir šitos privilegijos negali jam atimti nei parlamentas, nei karalienė.

Tokia Britanijos premjero prerogatyva (speciali teisė), paviršium žiūrint, atrodo lyg kokia diktatūra, bet ištikrųjų ji yra visai demokratiška. Rinkimų keliu vyriausybės vadas atsiklausia žmonių, ir jei jie suteikia jam daugumą parlamente, tai jisai, tąja dauguma pasiremdamas, ir veikia, kol turi jos pasitikėjimą.

Jungtinėse Valstybėse vyriausybės galva (prezidentas) negali būti pakeistas, kol nepasibaigia jo terminas, nors dauguma žmonių būtų juo nepatenkinta. Kongreso dauguma gali būti priešinga prezidentui; tada tarp įstatymų leidėjų ir įstatymų vykdymo organų kyla nuolatiniai konfliktai.

Prancūzijoje dar blogiau, kai nėra pastovios daugumos parlamente ir jisai kas pusmetis, kartais ir dažniau, keičia vyriausybes. Parlamento nariai nejaučia atsakomybės prieš balsuotojus, nes premjeras negali be jų pritarimo skelbti naujų rinkimų. Tokiai bejėgiai vyriausybei sunku tvarkyti krašto reikalus.

— x —

Sir Anthony tikisi rinkimus laimėti, nes krašto ekonominė būklė šiuo laiku visai nebloga. O stipriausioje opozicijos partijoje nėra sutikimo. "Kairiasparnis" Aneurin Bevan reklamuoja savo radikališką programą, tuo būdu erzindamas nuosaikiuosius Darbo partijos narius ir keldamas abejingumą krašte dėl Attlee sugebėjimo vadovauti partijai.

Savo radikališkais straksėjimais Bevan'as gali nubaidyti dalį balsuotojų ir padėti konservatoriams gauti daugumą. Nerimtas "kairumas" beveik visada atneša naudą dešiniesiems.

Kaip atsirado bolševizmas?

APŽVALGA

Vienas skaitytojas prisiuntė mums ištrauką iš Lietuvių Enciklopedijos ir prašo pakomentuoti, kadangi ten kalbama apie įdomų daugeliui žmonių, bet dažniausia suprantamą klaidingai, dalyką. LE III tome, pusl. 115, sakoma:

Bolševizmas. Rusijos Komunistų partijos atstovaujama politinė, ūkinė ir pasaulėžiūrinė doktrina. B. doktrina atsirado, išaugo ir praktiškai pradėta vykdyti Rusijoje. Pats B. terminas atsirado 1903. Tais metais vyko Rusijos socialdemokratų partijos suvažiavimas Bruselyje (buvo perkeltas į Londoną). Suvažiavimo metu dėl programinių ir taktinių skirtumų Rusijos socialdemokratų partijos suvažiavimo dalyviai skilo į dvi dalis: suvažiavimo atstovų daugumas (bolšinstvo) pasisakė už Lenino atstovaujamą poziciją ir gavo bolševikų vardą. Antroji — Martovo grupė — paliko mažesnė grupė ir gavo pavadinimą menševikai, arba mažumiečiai (menšinstvo). Bet gi Rusijos socialdemokratų partijos skilimas tejvyko tik 1905. B. Kūrėjais laikomi Lenin, Trockij, Bucharin, Stalin, kurie atstovavo vad. "revoliucinį" marksizmą. Rusijos socialdemokratų (b o l še vikų) partija visiškai atsisakė legalaus veikimo ir bendradarbiavimo su buržuažinėmis partijomis, atmetė vakarų Europos socialistų kovos metodus dėl demokratinės santvarkos ir socializmo.

1905 revoliucijos metu Rusijoje buvo susikūrusios darbininkų atstovybės vad. Darbininkų tarybos, nes ligi tol Rusijoje legališkai neleido veikti profesinėms sąjungoms (unijoms). 1905 revoliucijai sužlugus, darbininkų tarybos buvo išvaikytos. 1917 revoliucijai prasidėjus, vėl buvo atgaivintos. Socialdemokratų (bolševikų) partija pasinaudojo ūkiniais sunkumais, krašto gyventojų nuovargiu bei vyriausybės neišmintinga politika ir 1917 XI 7 šūkiu "visa valdžia taryboms" ginkluotų kareivių sukilimu pagrobė valdžią ir paskelbė darbininkų klasės diktatūra. Ištikrųjų valdžios diktatūra atiteko ne darbininkų klasei, bet bolševikų partijai, kuriai vadovavo "profesiniai" revoliucininkai ir kurių įsakymus klusniai vykdė partijos padaliniai. Ši partija 1918 m. pakeitė savo vardą į komunistų (bolševikų).

Komunistų (bolševikų) diktatūra per tą laiką išsilaikė tik negirdėtu teroru, masinėmis žudynėmis, koncentracijos stovyklomis ir kitais policiniais valdymo būdais. Kiekviena diktatūra turi savo "elitą" — parinktinius kraštui valdyti. B. valdymo sistema taip pat tą "elitą" atrenka. Šią atranką vykdo arba partijos viršūnės, arba per patikėtinius pats diktatorius.

Pirmoji B. fazė dabar vadinama leninizmo faze. Leninas skelbė sukursiąs "laisvą, neklasinę, arba beklasę, komunistinę" visuomenės santvarka. Anot jo, B. esąs socializmas plus elektrifikacija. Tad nuo pat pradžios bolševikai suskato pramoninti Rusiją, kad susidarytų gausesnis darbininkų luoksnis, kuris būtų palankesnis jų įsteigtai vad. "darbininkų klasės diktatūrai".

Be to, B. laukė daug vilties iš pasaulinės revoliucijos. Šiam reikalui buvo įsteigtas Kominternas, kuris, Rusijos bolševikų diriguojamas karų nukamuotuose kraštuose mėgino kelti revoliucijas. Antrasis periodas vadinamas stalininiu periodu. Šio periodo valdymas dar žiauresnis. Dabar komunistų (bolševikų) partija mažiau betikėjo pasauline revoliucija, ir pradėjo, tenkintis "socialistine" santvarka viename krašte. Šiuo valdymo metu dar daugiau pramonino kraštą, kolektyvino žemės ūkį, kūrė galingą karo pramonę ir didino bolševikinės Rusijos karinę galią. Po II pasaulinio karo bolševikai užgrobtuose kraštuose įvedė vad. B., kur valdo viena komunistų partija, ir tuose kraštuose nėra nepriklausomų visuomeninių nei kultūrinių organizacijų. Kaip Sovietų Rusijoje, taip ir kituose komunistų valdomuose kraštuose, B. arba totalioji valdymo sistema, užgniaužia laisvą gyvenimą, įveda pasibaisėtiną policinę santvarką, visą ūkinį, kultūrinį bei dvasinį krašto gyvenimą pajungia tarnauti komunistų partijos diktatūrai, arba B., ir paverčia visus tų kraštų gyventojus vergais. Taigi B., visomis savo žiauriausiomis formomis tėra atgijusi senovės vergija.

Hans Kohn. Pan Slavizm. Its history and Ideology 1953. W. Gurian Soviet imperializm 1953. S. Seton-Watson From Lenin to Malenkov 1953. V. Fulop-Miller Geist u. Gesicht des B. 1926. O. Bauer Bolschevizmus oder Sozialdemokratie. J. Dauginis, Tikra teisybė apie Sovietų Rusiją 1947. A. Maliauskis, Bolševizmas 1924. V. Lenin, Gosudarstvo i Pravo.

Bendrai imant, šiame straipsnyje "bolševizmo" esmė yra apibūdinta gana teisingai, bet yra netikslumų ir neaiškumų jo istorijos dėstyme. Juos čia pažymėsime.

1. Nevisai tikslu sakyti, kad Rusijos Socialdemokratų Darbininkų Partijos suvažiavime 1903 m. daugumas (bolšinstvo) pasisakė už Lenino atstovaujamą poziciją. Iš tikrųjų, tame suvažiavime, kuris buvo antras partijos suvažiavimas (pirmas buvo 1898 m.), aiškią daugumą pradžioje turėjo Lenino oponentai. Dalyvavo viso 43 delegatai, kurie turėjo 51 balsą, nes kai kurie delegatai buvo atsivežę mandatus daugiau, negu iš vienos organizacijos. Aštriausiai ginčijamu partijos įstatų klausimu, *kas gali būti partijos narys,* Martovo ("menševikų" vado) pasiūlymas buvo priimtas 28 balsais prieš 23.

Lenino šalininkai pasiliko daugumoje tiktai po to, kai dalis delegatų, rėmusių Martovo poziciją, dėl įvairių priežasčių, išvažinėjo (reikia turėti galvoje, kad suvažiavimas tęsėsi kuone ištisą mėnesį laiko; prasidėjo Briuselyje Belgijoje, o baigėsi Londone). Tačiau Leninas, frakcinės propagandos sumetimais, labai išbubnijo tą faktą, kad suvažiavimas baigėsi, jo šalininkų grupei turint "daugumą". Jisai ir nukalė tuos frakcijų pavadinimus: "bolševikai" ir "menševikai" (menšinstvo). Tačiau yra faktas, kad Rusijoje daugiau pasekėjų turėjo, iki pat 1917 m. rudens, "menševikai", o ne "bolševikai", — ką parodė ir rinkimai į kiekvieną Valstybės Dūmą (parlamentą).

2. Vargiai yra tikslu sakyti, kad Rusijos socialdemokratų partijos skilimas įvyko "tik 1905 m." Iš tikrųjų, tai buvo ganai ilgas procesas ir sunku yra nustatyti skilimo momentą. Faktiškai, skilimas prasidėjo dar prieš 1903 m. Jau į tą suvažiavimą Leninas atsivedė disciplinuotą savo delegatų grupę (iš 20 žmonių), kurie aklai rėmė savo "vadą" ir kėlė rankas už kiekvieną jo pasiūlymą. Aitrūs ginčai suvažiavime ir ypač polemika spaudoje po suvažiavimo *iškėlė plačion viešumon ir paaštrino* tą nesutikimą partijoje. Jisai dar labiau paaštrėjo 1905 m., kai Lenino šalininkai pasisakė už boikotavimą rinkimų į Dūmą, o menševikai stojo už rinkimus. Nors dar buvo bendras partijos Centro Komitetas, sudarytas iš abiejų frakcijų atstovų, bet Leninas turėjo savo slaptą centrą, iš kurio jisai davinėjo instrukcijas savo šalininkams, neretai visai priešingas partijos CK nutarimams. Lenino šalininkai pvz. suruošė "savo iniciatyva" beprasmišką ginkluotą sukilimą Maskvoje, kuris nepasisekė ir davė progą caro valdžiai "perlaužti nugarkaulį" revoliucijai. Socialdemokratų partijos CK buvo griežtai uždraudęs daryti "ekspropriacijas" (t. y. bankų, privačių biznio įstaigų ir turtingų žmonių plėšimus "revoliucijos labui"), ir *Leninas balsavo už tą nutarimą;* bet slaptai jisai patarė savo pasekėjams to CK draudimo nepaisyti. Jo patarimų klausydamas, darė plėšimus Kaukaze Josif Džugašvili-Koba, kuris vėliau pagarsėjo, kaip Stalinas.

Galutinas organizacinis skilimas partijos centre įvyko 1912 m., kai Leninas su savo šalininkais, aprūpinti stambiomis pinigų sumomis iš įvairių šaltinių, sumanė šaukti partijos suvažiavimą, o "menševikų" vadovybė atsisakė jame dalyvauti, žinodama, kad Lenino agentai atveš pakankamai saviškių delegatų suvažiavimui kontroliuoti. Bolševikai šaukė "suvažiavimą", o menševikai — "konferenciją". Iš to pasidarė du priešingi kits kitam centrai.

Tačiau ir visiškai atsiskyrusi nuo menševikų, Lenino organizacija dar vis nepaliovė nešiojusi "socialdemokratų" vardą, tik prie jo dėjo pažymėjimą "bolševikai". Ir kai Lenino partija 1918 m. persikrikštijo į *"Komunistų* partiją", tai ir prie jos pavadinimo dar buvo dedama skliausteliuose "b".

LE straipsnyje yra minima "Socialdemokratų (bolševikų) partija", kas gali būti klaidingai suprasta, lyg kad socialdemokratai būtų tas pats, kas bolševikai. Tiksliau būtų buvę pasakyti: *"Socialdemokratų-bolševikų* partija", nes buvo ir kita partija: *"Socialdemokratų-menševikų".* Tik pastaroji pasiliko ištikima demokratinio socializmo principams, o Lenino partija juos paniekino ir sutrempė.

(Pabaiga rytoj)

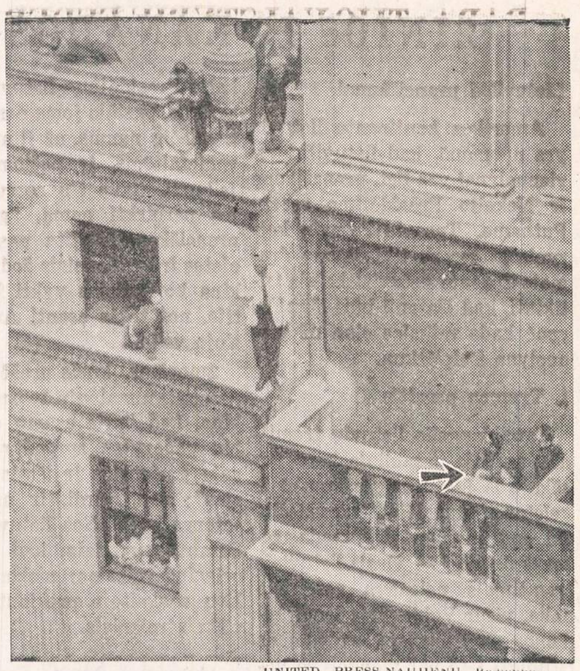

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiofoto

Robert Canina, 20 metų amžiaus banko tarnautojas, buvo pasimojęs šokti žemyn iš New Yorko banko pastato. Tačiau jo numylėtinė (pažymėta strėle) ir kunigas atkalbėjo jį nuo to žygio.

"Man kilo noras tada atgaivinti tą senovės Lietuvą". Šie žodžiai yra pasakyti mūsų didžiojo literatūros klasiko Vinco Krėvės. Norėdami pažinti senovės Lietuvą, jūs turite susipažinti ne tik su atskirais Vinco Krėvės kūriniais, bet su visa jo didinga kūryba. Tas susipažinimas bus nepalyginamai gilesnis, jeigu jūs perskaitysite Chicagos Lietuvių Literatūros Draugijos išleistą knygą Vincas Krėvė-Mickevičius, kurios kaina tik $1.00.

Įsigykite šią knygą užsakymus adresuodami:

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

DAN KURAITIS

Tamsiąją Afriką aplankius

(Tęsinys)

Teko matyti ir tokį eksponatą, kuris priminė Afrikoje siautusią žmogėdrų gadynę. Tai buvo iš žmonių dantų pagaminti karoliai. Tokiais karoliais pasipuošdavo Afrikos juodieji, kurie mėgdavo pasivaišinti sugautojo baltaodžio mėsyte.

Viename muziejaus skyriuje vaizduojama žmogaus evoliucijos istorija. Nuo beždžionžmogio, kuris vaikščiodavo keturiomis, iki šių dienų civilizuotojo žmogaus.

Negrų uždarbiai

Kadangi krioklio viešbutyje užtrukome ilgokai, tai turėjau progos susipažinti arčiau su aplinka. Čiabuvių gyvenimas čia taip pat sunkus. Susipažinau su negru, kuris savotišku vienarankiu dalgiu dvi dienas piovė mažos aikštelės žolę.

Mano nuomone, geras piovėjas lietuviškuoju dalgiu tą žolę galėtų nupiauti per 2 valandas. Bet negras kankinosi 2 dienas.

Už savo darbą jis gauna mėnesinį atlyginimą, kuris siekia 2 angliškuosius svarus ir 10 šilingų. Amerikos pinigais tatai būtų apie $7.00. Iš tų pinigų, už kuriuos galima vos vienerius batus nusipirkti, jis turi su šeima ištisą mėnesį pragyventi.

Kainų palyginimui, aš noriu pabrėžti, kad kiekviena viešbutyje gyventa diena mums kainavo 5 svarus.

Hipopotamų karalija

Krioklio kaimynystėje yra didokas ežeras, kuris turi 12 mylių ilgio ir 8 pločio. Trečią viešnagės dieną mums priklausė kelionė po ežerą laiveliu.

Į laivelį sulipo 18 keleivių, kapitonas ir 3 čiagimiai patarnautojai. Laivas slinko lėtai, o kapitonas skaičiavo mums salų, kurių ežere esama arti šimto, vardus. Krantuose ir salose žaliavo vėšli augmenija.

Staiga kapitonas mūsų dėmesį atkreipė į didžiules, virš vandens plūduriuojančias, hipopotamų galvas. Jos rikiavosi gal už 300 jardų nuo laivelio. Kartais panirdavo į vandenį, kartais vėl iškildavo. Pasipurtydavo, išprunkšdavo vandenį.

Laivas dar paslinko apie 150 jardų artyn ir sustojo. Kapitonas mums leido tas plūduriuojančias galvas fotografuoti, bet prašė nekelti triukšmo, nes garsų išgąsdinti hipopotamai kartais klastingai paplaukia po laiveliu ir jį apverčia. Mes laikėmės kapitono nurodymų ir stebėjome tą idiliškąją vaizdą, kuris atrodė, kaip pasaka.

Mūsų kelionė ežere užtruko apie ketvertą valandų. Hipopotamų būriai, ramūs ežero plotai ir paslaptinga augmenija paliko mumyse nepamirštamą įspūdį.

Beždžionių draugijoje

Dar Lietuvoje gyvendamas girdėjau pasaką apie "vandrauninką", kuris keliaudamas sutiko daug "obizijanų". Pabūvoti tų "obizijanų" kompanijoje teko dabar man, kai mūsų laivelis sustojo ties viena sala, kurioje turėjome arbatėlę.

Kol buvo paruošta arbata, keleiviai apžiūrėjo salą. Vos išlipome į sausumą, tuoj mus pasitiko vikriai medžiuose besikarstančių beždžionių klyksmas. Netrukus arbata užvirė ir mes susėdome vaišintis.

Bet mūsų vaišės buvo neįprastos. Pamačiusios lėkštėje sukrautus saldžius pyragaičius, beždžionės pakėlė tokį triukšmą ir taip ėmė prie jų veržtis, kad apsaugai reikėjo pastatyti vieną laivelio patarnautoją. Negalėdamos prieiti prie pyragaičių, jos klykė nesavais balsais, šaukė viena antrą ir "tarėsi", kokiu būdu laimėti grobį.

Bet tas triukšmas dar padidėjo, kai pyragaičiai atsidūrė svečių rankose. Tada nė apsauga negelbėjo. Kiekvieną keleivį apsupo būriai beždžionių ir bematant pyragaičius jos išstvarstė iš valgytojų rankų. Jeigu kuriai jų pavykdavo nudžiauti didesnį saldumyno gabalą, tai tokia bematant dingdavo džiunglės tankmėje. Kitos jai pavydėdavo grobio ir dar įkyriau atakuodavo užkandžiautojus.

Vienišoje ežero saloje mes vaišinomės kartu su beždžionėmis ir jų draugyste buvome labai patenkinti.

Paliekant viešbutį

Ištaigingas ir puikus Viktorijos krioklio viešbutis, kuriame kelioms dienoms apsistoja Europos ir kitų šalių turčiai pasilsėti po kelionių Afrikoje ir pagyventi jo kurčia tyla. Nors jame viešpatauja prabanga, bet jo nuotaika visą laiką primena, kad esi tamsiosios Afrikos gilumoje. Nėra čia nei radijo, nei televizijos, nekalbant jau apie kitas technikos priemones, kuriomis kiekvieną dieną naudojasi Vakarų civilizacijos žmogus.

Žemesnįjį viešbučio personalą sudaro negrai. Jų skaičius prašoka 400. Krinta į akis jų nusižeminimas ir pataikavimas baltaodžiams svečiams. Kokiu tik reikalu į juos besikreipsi, visada išgirsi atsakymą: "Yes, Master; thank you, Master; at your command, Master". Vis "Master" ir "Master", lyg tas baltaodis būtų pats Dievas.

Jie taip išmokyti, taip ir atsakinėja. Europos ponai, kurie eksploatuoja Afriką, per dešimtmečius jiems diegia savo viršiniškiškumą, reikalaudami sau dieviškos pagarbos. Kas tiems negrams daugiau belieka kaip tik vykdyti savo valdovų paliepimus?

Pagal savo kelionės planą Viktorijos krioklio viešbuty turėjau teisę gyventi 4 dienas. Nors ir nesinorėjo palikti jo prabangos, bet po 4 dienų tęsiau toliau savo kelionę, šį kartą pasukdamas į Ugandos kraštą.

Vokietis iš Heidelbergo

Lėktuve teko susipažinti su vokiečių tautybės gydytoju, vidaus ligų specialistu, kuris nuolatos gyvena Heidelbergo mieste ir kuris, atlydėjęs vieną ligonį į Rodeziją, dabar grįžo namo. Malonu buvo su tuo žmogumi pasikalbėti, nes jis pats yra iškentėjęs 5 metų sovietų nelaisvę ir gerai orientuojasi visais politiniais klausimais.

Ilgai jis pasakojo apie savo išgyvenimus Rusijoje. Jo stovykloje pradžioje buvo 120,000 vokiečių belaisvių. Po kelerių metų jų liko tik 20,000. Visi kiti mirė nuo šalčio ir iš bado.

Komunistinė propaganda jiems buvo brukama dieną ir naktį. Bet tik nežymus procentas belaisvių patikėjo komunistų mokslu. Jų tarpe ir pora dešimčių generolų su garsiuoju von Paulus įskaitytinai. Dabar šis generolas Drezdene vadovauja Rytų Vokietijos milicijai, kuri greitu laiku gali būti paversta reguliaria kariuomene. Keliolika buvusių vokiečių generolų, kurie pasidarė komunistais, gyvena Maskvoje ir eina atsakingas pareigas.

Užklausiau apie gydytojo sutiktus lietuvius. Mano pokalbininkas tvirtino, kad nemaža lietuvių belaisvių buvo netoli Maskvos esančioje stovykloje. Bet juos rusai lėktuvais greit išgabeno į Sibirą.

Vakarų Vokietijoje ir Vakarų Berlyne yra nemaža lietuvių pabėgėlių, kurie turi gerą vardą vietos gyventojų tarpe. Dar ir šiais laikais pabėgėliai iš įvairių Rytų Europos kraštų pasiekia Vakarų Vokietiją.

PABALTIJO VALSTYBIŲ FEDERACIJOS KLAUSIMU

LAISVOJI TRIBŪNA

1954 m. rugsėjo mėn. 29 d. "Draugo" Nr. 229 buvo perspausdinta iš Eltos "Pabaltijo Valstybių Santarvės 20 m. sukaktis". Straipsnyje sakoma, kad lygiai prieš 20 m. Ženevoje buvo pasirašyta Pabaltijo valstybių santarvės sutartis. Taip pat pažymima atskirų asmenų kalbos paminėjimo metu bei pareikštos nuomonės. Tai buvo sumanymas sudaryti glaudesnį bendradarbiavimą tarp tų trijų kraštų. Bet tikrosios federacijos niekas tuo laiku nenorėjo, nes daug tam turėta kliūčių ir nebūtų buvę galima to įgyvendinti.

1954 m. rugsėjo mėn. 22 d. tame pačiame laikraštyje (Nr. 222) buvo įdėtas Al. Astašaičio straipsnis "Pabaltijo Federacijos mintys"... Minėtame straipsnyje nagrinėjama tų valstybių federacija ir jos galimybės. Tačiau tuo klausimu kituose laikraščiuose neteko užtikti platesnio nagrinėjimo bei sumanymo federacijos atžvilgiu. Atrodytų, kad tas klausimas nėra aktualus ir nėra vertas didesnio susidomėjimo.

Kodėl taip yra?

Gal daug kas paskendo savo asmeniniuose reikaluose ir savo gimtojo krašto reikalai jiems neberūpi. Mano nuomone, tas klausimas yra vertas platesnio visuomenės dėmesio bei nuodugnių studijų. Šiandien jau yra pats laikas tą klausimą aptarti ir išnagrinėti, kad, laikui atėjus, būtų galima pradėti įgyvendinimo darbą. Neatidėliokime to, kas galima padaryti šiandien, nes tuo sumanymu turime iš anksto pasisakyti ir turime paskatinti savo kaimynus, kad jie iš savo visuomenės gautų tam pritarimą. Lietuvių ir kaimynų vadovaują veiksniais turėtų šaukti pasitarimus federacijos reikalu. Jau dabar reikėtų rinkti medžiagą kaip gyvena kitos valstybės federaliniu pagrindu. Viena jų tikrai gali būti pavyzdžiu visoms trims Pabaltijo valstybėms. Kalbu čia apie Šveicariją, kuri susideda iš atskirų tautybių, būtent, vokiečių, prancūzų ir italų. Gal šveicarų santvarka ir būtų tinkamiausia Pabaltijo valstybėms. Federacijos klausimas yra labai platus ir painus, bet galimybės tam yra, reikia tik gerų norų ir geros valios. Daug kas pasakys, kam reikalinga ta federacija? Jeigu Pabaltijo valstybės galėjo gyventi savarankiškos ir nepriklausomos iki bolševikų okupacijos, tai ir vėl gali ateityje panašiai gyventi.

Šiandien daug kas pasikeitė ir reiškiasi nauji reikalavimai pačioje tarptautinėje politikoje. Mums tenka girdėti politikų pasisakymus, kad mažosios valstybės sudaro tik politinę painiavą. Todėl siūloma joms jungtis, kad jos padidėtų bei ekonominiai sustiprėtų. Mažos valstybės visados buvo skriaudžiamos ir okupuojamos savo didesnių ir galingesnių kaimynų. Dėlei to ir šiandien yra tiek daug pasaulyje pabėgėlių daugiausia iš mažųjų valstybių.

Didžiųjų valstybių ginčuose ir karuose vis daugiausia nukenčia mažosios valstybės. Kas būtų iš Šveicarijos, jeigu ji nebūtų federalinė valstybė? Ji seniai jau būtų sunaikinta. Bet šiandien ji yra tikrai laimingoje padėtyje. Tiesa, daug jai padėjo jos geografinė padėtis. Bet ji taip pat yra pajėgi, kad galėtų užpuolėją atremti. Pabaltijo valstybėms taip pat išsigelbėjimas glūdi federacijos santvarkoje. Jungtis mažoms valstybėms su didelėmis yra žalinga, nes jos tuojau bus nuslopintos ir pavergtos jų visos tautinės aspiracijos. Prisiminkime, kaip lenkų buvo daroma su Vilniaus krašto lietuviais bei kitomis mažumomis. Taip pat šiandien toks tautų naikinimas vykdomas ir bolševikų okupuotose mažose valstybėse. Jeigu taip ilgai tęsis toji bolševikiška baudžiava, tai mažos tautos gali būti visai nurašytos ir likti kaip istorinės. Kad būtų galima sudaryti didesnę atsparą, tai JAV politikai ir pasiūlė Europos federaciją. Bet tai yra didelis darbas, nes teks tinkamai išspręsti vokiečių ir lenkų ginčą dėl sienų. Europos valstybių federacija gali susidaryti tik prie didelio spaudimo iš didžiųjų valstybių pusės. Jei būtų atstatytos 1938 m. sienos, tai lietuviai liktų nuskriausti, nes netektų Vilniaus krašto.

Visų lengviausia federacija — tai Pabaltijo valstybių, nes visos trys valstybės yra mažos ir nesudaro pavojaus pavergimo ar nutautinimo atžvilgiu. Kiekviena jų gali laikytis savo papročių ir tautinių tradicijų, — gali gyventi kaip lygus su lygiu ir ugdyti savo tautinę kultūrą.

Po Pirmojo pasaulinio karo išsivadavusios iš rusų okupacijos trys mažosios Pabaltijo valstybės pradėjo kurti savo tautines kultūrines įstaigas. Pasijutusios laisvos, jos apie kokias ten federacijas nė negalvojo, nes visur buvo entuziazmas dėl atgavimo laisvės ir nepriklausomybės. Pasireiškė visose srityse savistovus kultūrinis darbas ir lenktyniavimas. Tos lenktynės ypač pasireiškė žemės ūkio pažangoje. Žemės ūkis formavosi pagal vietos sąlygas ir liaudies papročius. Be to, liaudies gilios tradicijos ir mokslo židiniai sudarė didelius sunkumus bent kokiai federacijai. Nė viena iš minimų valstybių nenorėjo nusileisti kitai ir laikėsi savo nusistatymo.

Šiandien padėtis pasikeitė, nes bolševikinė okupacija viską sugriovė ir visus gyventojus pavertė baudžiauninkais. Visa buvusi santvarka sugriauta, žemės ūkis sukolchozintas ir visas nejudomas turtas suvalstybintas. Viskas tempiama ant bolševikinio kurpalio, kad neliktų buvusių valstybių santvarkos pėdsakų.

Sudarius Pabaltijo valstybių federaciją, gautųsi toks bendras vaizdas gyventojų skaičiumi ir žemės plotu. Daviniai paimti iš 1939 ir 1940 metų (Lietuvos daviniai yra tik apytikriai, nes Vilniaus kraštas turėjo nevienodus davinius), įskaitant ir Klaipėdos kraštą. Lietuvos — 3,250,000 gyventojų, 87,000 kv. km. žemės plotas; Latvijos — 1,981,000 gyv., 65,791 kv. km.; Estijos — 1,122,075 gyv., 47,549 kv. km. Iš viso 6,353,075 gyventojų, 200,340 kv. km. žemės ploto.

Didesnieji miestai ir gyventojų skaičiai, o taip pat tuose miestuose sukoncentruota pramonė, kuri galėtų aprūpinti krašto gyventojus gaminiais. Lietuvos — Vilnius 210,850 gyventojų, Kaunas 153,300 gyv.; Latvijos—Ryga 380,063 gyv., Liepoja 57,098 gyv.; Estijos — Talinas 146,400 gyv., Tartu 60,000 gyventojų.

Lietuvoje 83.9% gyventojų buvo lietuviai; Latvijoje — 75.5 nuošimčio buvo latviai; Estijoje — 88.2% buvo estai. Kaip matome, visose Pabaltijo valstybėse kitataučiai sudarė, palyginti, nedidelę dalį gyventojų.

Kokias išvadas mes galime iš paduotų skaičių daryti?

Pirmiausia tie skaičiai rodo, kad Pabaltijo valstybių federacija gyventojų skaičiaus atžvilgiu prašoktų Šveicariją. Vadinasi, toji federacija jau būtų gana pajėgi.

Visa tai, kas įvyko prieš Antrąjį pasaulinį karą ir tuoj po jo, turėjo įtikinti kiekvieną protaujantį žmogų, kad mažųjų ir silpnesniųjų tautų išganymas glūdi sudaryme stipresnių vienetų, atseit, federacijų.

Nieko amžino juk nėra. Mes juk tikime, kad Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės atgaus laisvę ir nepriklausomybę. Vadinasi, tikime, kad bolševikų viešpatavimui ateis galas ir jis susmuks. O tam ir turime ruoštis. Taigi, turime iš anksto galvoti ir planuoti, kad ateity neįvyktų tokios tragedijos, kokią dabar tenka lietuviams ir kitoms Pabaltijo tautoms pergyventi.

—P. Valdeikis

Priimtos rezoliucijos

JAV Liet. Bendruomenės Chicagos Apygardos atstovų suvažiavimas, įvykęs 1955 m. balandžio 3 d. Chicagoje, priėmė šias rezoliucijas:

1. Lietuvybei mūsų jaunojoj kartoj išlaikyti, suvažiavimas prašo visuomenę: a) daryti visa, kad šeima būtų lietuvybės židiniu. Dėl to namuose vaikai tarpusavy ir su tėvais kalba tik lietuviškai, jiems užprenumeruojami vaikų bei jaunimo laikraščiai ir skatinama juose bendradarbiauti. Įvairių švenčių (Kalėdų, vardinių, gimtadienių) proga dovanoti vaikams lietuvišką knygą, sudaryti vaikų knygynėlį. Tėvai prašomi skatinti vaikus lankyti lietuviškuosius, ypačiai jaunimui skiriamus parengimus, siųsti vaikus į lituanistines mokyklas tiek pradžios, tiek aukštesniąsias, į jaunimo ansamblius, organizacijas, susirinkimus, iškylas, į vasaros stovyklas, kad ten vaikai atsigautų tiek kūnu, tiek lietuviškoj dvasioj; b) remti Vasario 16 Gimnaziją Vokietijoj, saleziečių gimnaziją Italijoj ir kitas mūsų mokyklas.

2. Lietuvybės ir liet. kultūros išlaikymo veiklai intensyvinti: a) rašytas žodis galingas Lietuvos laisvės ir leituvybės išlaikymo kovoje. Suvažiavimas dėkoja Chicagos lietuviškai spaudai už nuoširdų talkininkavimą visais lietuviškais klausimais ir kartu prašo teisingo objektyvumo, kultūringo klausimų nagrinėjimo ir paramos ateičiai; b) lietuviška knyga, ansambliai, chorai, parodos, koncertai, kultūriniai parengimai yra lietuviškos dvasios kėlėjai ir palaikytojai. Kreipiamasi į lietuvišką visuomenę, kad šiuos vienetus paremtų savo atsilankymu ir gausiau skaitytų lietuvišką knygą. Šiam reikalui skelbti lietuviškos knygos bei spaudos mėnesį; c) brangindami lietuvybę, branginsime ir savo lietuviškąsias, iš tėvų gautąsias pavardes. Dėl to, priimdami JAV pilietybę, savo pavardžių nekeičiame, nebent jas atlietuviname; d) rengiant pirmąją JAV ir Kanados lietuvių dainos šventę, suvažiavimas prašo visuomenę daryti visa, kad ši didelės reikšmės lietuviškos kultūros demonstracija pavyktų visu sėkmingumu; e) Chicagos visuomenė jaučia reikalą turėti Chicagoje lietuvišką teatrą. Todėl suvažiavimas kviečia ir prašo teatralus jungtis ir tuo padėti išlaikyti savą lietuvišką teatrą; f) turint galvoj jaunosios inteligentijos paruošimo reikalą, suvažiavimas prašo visuomenę remti Studentų Šalpos Fondą; g) suvažiavimas prašo JAV Liet. Bendruomenės Tarybą pertvarkyti surinktų solidarumo mokesčių paskirstymą; i) suvažiavimas randa reikalo paraginti apylinkes skubiai vykdyti Loko bendraraštį istorinės medžiagos rinkimo reikalu; j) suvažiavimas skatina visus tautiečius stoti nariais į JAV Liet. Bendruomenę ir dalyvauti gegužės 1 d. įvykstančiuose ALB Tarybos rinkimuose. S.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Valstybės departamento saugumo skyriaus viršininkas W. Scott McLeod (vidury) konferuoja su sen. William Langer (kairėje) ir sen. Thomas Hennings ryšium su pašalinimu iš valstybės departamento Edward J. Corsi, kuris buvo valstybės departamento patarėjas.

Bolševikų pavergtų tautų koncertas

Tarptautinis koncertas, organizuojamas AFABN, įvyks gegužės 1 d. 7 v. v. Orchestra Hall. Koncerto tikslas supažindinti Amerikos visuomenę su bolševikų pavergtųjų tautų aukštu muzikos menu ir sudominti ją tų tautų likimu ir kova su pavergėju — bolševizmu.

Koncertą maloniai sutiko globoti žymus Amerikos visuomenės atstovai. Iš lietuvių pusės koncerto garbės globėjais sutiko būti J. E. vysk. V. Brizgys, ALT pirmininkas p. L. Šimutis ir Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois prezidentas inž. A. J. Rudis. Lietuviai amerikiečiai, atvykę į koncertą, kartu su kitų amerikiečių tautinių bendruomenių nariais solidariai parems šį bendrą meninį pasirodymą Chicagoje ir susipažins su tautiniu mūsų tautos nelaimės ir vargo draugų menu.

Koncertą ruošia Priešbolševikinio Tautų Bloko Amerikos Draugai; bloke Chicagoje, be lietuvių, dalyvauja bulgarai, baltgudžiai, estai, kroatai, latviai, slovakai, slovėnai, vengrai ir ukrainiečiai.

Biletus į koncertą galima gauti: Penčylos krautuvėje, 4501 S. Talman Ave.; Marginiuose, 2511 W. 69 St.; J. Karvelio knygyne, 3322 So. Halsted, ir Ciceroje, Štangenbergo krautuvėje, o taip pat Orchestra Hall kasoje. R.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS

Vincas Krėvė priklauso visiems lietuviams!

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas

11 gabalų tiktai už $169

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

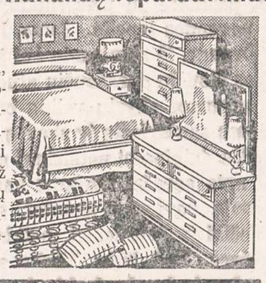

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

PASIRINK GERĄ VIETĄ SAVO SANTAUPOMS

- Universal Savings and Loan bendrovei sueina 32 metai nuo įsikurimo.
- Tikslas šios bendrovės yra suteikti galimybę taupytojams dėti savo santaupas: pirkimui nuosavybės, apsaugai nuo nedarbo, suteikti mokslą savo vaikams ir kitokiems reikalams.
- Čia visų indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
- Ši bendrovė yra narys Federal Home Loan Banko, kuris suteikia galimybę, reikalui esant, pasiskolinti dideles sumas iki 35% turto.
- Kiekvienas taupytojas yra savininkas šios bendrovės.
- Mokame augštus dividendus ant indėlių 2 kartus metams, o kas atlieka paskirstome į atsargas.
- Pinigai įdėti prieš 10 dieną neša dividendus už visą mėnesį.
- Suteikiame paskolas pirkimui namų ant ilgų ir lengvų išmokėjimų.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas: HAymarket 1-2028

Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro. Automobilistams tuščias lotas šalimais.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Chicagos Lietuviu Klubų ir Draugijų 1955 m. Valdybos:

MORNING STAR KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. St. Jacobs, 2050 W. Pierce Ave., telef. HU 6-0324; vicepirm. J. P. Benekaitis, 3724 N. Sheffield Ave., tel. LA 5-8216; nut. rašt. A. Walskis, 3259 W. Pierce Ave., tel. AL 2-0239; fin. rašt. John Radišauskas, 2019 W. Pierce Ave.; kasininkas John Draugelis, 1701 N. Pulaski Rd., tel. DI 2-5117; kasos rašt. John Raila, 4839 Winnemac Ave., tel. MU 5-9356; kasos glob. S. Vaškelis, 3308 Evergreen Ave.; maršalka A. Lungevič, 1741 No. Central Park Ave., CA 7-5111. Susirinkimai įvyksta 1-mą ketvirtadienį kiekvieno mėnesio svetainėje 2000 W. North Ave., Chicago, Ill.

ŽEMAIČIŲ KULTŪROS KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Steponas Narkis pirm., 4353 So. Talman Ave., telef.: VI 7-1279; Juozas Balčias vicepirm., 4047 S. Maplewood Ave., VI 7-4094; Nellie Wilcop nut. rašt., 4443 So. Rockwell St., tel. YArds 7-4472; Paul J. Petraitis, fin. rašt., 812 W. 33rd St., tel. CA 5-9191; Adela Burba, iždin., 5847 S. Blackstone Ave., tel. DO 3-5165; Bernice Žemgulis kontr. rašt., 2535 W. 42nd St., tel VI 7-2879; Kastancija Juška maršalka, 4443 So. Rockwell Street; Steponas Narkis koresp. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio 3-čią trečiadienį 7:30 val. vak. Hollywood Inn svetainėje, 2417 W. 43rd Street Chicago, Ill.

UNITY LITHUANIAN BEN. CLUB VALDYBA 1955 METAMS: Pirmininkas Mike Trijonis, 4510 So. Hermitage Ave., FR 6-2172; pirm. pagelb. Stanley Petkus, 4603. So. Paulina St., nut. rašt. Mike Martin, 6611 S. Fairfield Ave., HE 4-9822; fin. rašt. Walter Sharka, 4635 S. Washtenaw Ave., FR 6-0166;ižd. Nick Abaraviče, 8907 So. Cottage Grove Ave., VI 6-1855; kasos globėjai St. Laparskis ir Kost. Kupetis; namo trustisai: Nick Abaravičius, L. Rimšelis, P. Šeduikis; manager L. Rimšelis, 3020 W. 64th St. Susirinkimai vyksta kas pirmą kiekvieno mėnesio penktadienį 8 val. vakare, 4558 So. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

UTĖNOS APSKRITIES DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Adela Burba, 5847 So. Blackstone Ave., tel. DO 3-5165; vicepirm. Florian Walentyn, 4652 S. Western Ave., tel. YA 7-8527; nut. raštin. Nellie Wilcop, 4443 S. Rockwell St., tel. YArds 7-4472; fin. rašt. Bernice Žemgulis, 2535 W. 42nd St., telef. VI 7-2879; iždin. Justin Yuškėnas, 2537 W. 45th St., tel. LA 3-8414; kasos globėja Minnie Danta, 4535 So. California Ave.; maršalka S. Viršilas, 4218 So. Rockwell Street; koresp. J. Jusevičius, 2624 S. Montgomery Ave. Susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio antrą antradienį, 7:30 val. vakare P. Vengeliausko svet., 4500 S. Talman Ave., Chicago.

9-TO WARDO LIETUVIŲ DEMOKRATŲ VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. J. Skeivys, 9424 So. Burnside Ave.; vicepirm. J. Pivarūnas, 10732 So. Indiana Ave.; sekretorė Venckienė, 10718 So. Prairie Ave.; kasininkas K. Rubinas, 10503 Edbrooke Ave.; fin. rašt. A. Laurutėnas, 10530 So. Indiana Ave.; kasos globėjai: J. Labžentis, 10826 So. Wabash Ave., ir Bobelis, 10735 So. State St.; trustisai: Rekašius, 16 E. 113th Place ir E. Dambro, 2738 W. 60th St.; kontrolės komisija: E. Dambro ir Bobelis; prie Liet. Demokratų Lygos atstovai: J. Skeivys, E. Dambro ir S. Dambro.

TEISYBĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS VALDYBA 1955 METAMS: Joe Balchunas pirm., 7155 S. Sacramento Ave., tel. GR 6-5078; P. Kenutis vicepirm.; A. Kaulakis nut. rašt., 3247 So. Emerald Ave., telef. CA 5-3016; Felix Kasper fin. rašt., 3534 So. Lowe Ave.; Frank Bakutis, iždin. ir ligonių prižiūrėtojas 7229 So. Washtenaw Ave., PR 6-0575; Steve Rumchiks kontr. rašt.; Ant. Jaunis iždo glob.; J. Stumbris maršalka; Dr. J. P. Poška, daktaras kvotėjas, 3133 S. Halsted St., tel.: HE 4-2374. Susirinkimai įvyksta kas antrą sekmadienį kožną mėnesį Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St., 1 val. po pietų. Nariais priimami vyrai ir moterys nuo 18 iki 50 metų amžiaus.

ERŽVILKO DRAUGIŠKO KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirmininkas Charles Redecke, 7210 S. Washtenaw Ave., tel. HE 4-2341; vicepirm. Louis Antanavič, 7019 South California Ave., tel. PR 6-6561; nut. rašt. Nellie Wilcop, 4443 So. Rockwell St., tel YA 7-4472; fin. rašt Bernice Žemgulis,2535 W. 42nd St. tel. VI 7-2879;ižd. Marie Redecke 7210 So. Washtenaw Ave., tel. HE 4-2341; koresp. Jonas Dowiat, 5945 So. Albany Avenue, telefonas HE 4-9897. Klubo susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį, 7:30 val. vak. P. Vengeliausko svet., 4500 S. Talman Ave., Chicago.

SLA 36-tos KUOPOS VALDYBA 1955 METAMS: Antanas Zalatoris pirm. 8939 So. Bell Ave., BE 8-1385; Petras Juozapavičius vicepirm., 3210 S Lowe Ave.; A. Kaulakis, fin. rašt., 3247 So. Emerald Ave., CA 5-3016, M. Vaidyla nut. rašt., 840 W. 33rd St., YA 7-4789; J. Balchunasižd. 7155 So. Sacramento Ave., tel. GR 6-5078; A. Bradchulis kont. rašt. V. Jankauskas maršalka, Dr. J. P Poška daktaras kvotėjas, 3133 So Halsted Street. Susirinkimai įvyksta kiekvieną mėnesį pirmą trečiadienį Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare.

KRAKIŠKIŲ DRAUGIŠKO KLUBO 1955 METŲ VALDYBA: Felix Platkauskas pirmininkas, 4019 S Rockwell St., tel. LA 3-0833; Mike Kačinskas vicepirm., 6924 So Artesian, tel. PR 6-9337; Alex Kvedaras nutarimų rašt., 4246 S Maplewood Ave.; Joseph Bložys turto rašt., 3938 W. 63rd Place tel. RE 5-2562; William Jankauskas iždininkas, 3332 South Lowe Ave., telef. VI 7-1413; Organizatorė Mrs. Starene, 4002 S. Rockwell Street; Juozapas Bložys, koresp. 3938 W. 63rd Place. Susirinkimai įvyksta kas pirmą sekmadienį kiekvieno mėnesio Klub Vainutas svetainėje, 4256 So. Maplewood Ave. 2 val. po pietų. Į klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis.

LIET. BRIGHTON PARKO MOTERŲ KLUBO VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Adela Burba, 5347 So. Blackstone Ave., DO 3-5165; Vicepirm. Julia Sačauskas, 7222 S. Richmond Street, tel.: HE 4-7174; nut. rašt. Nellie Wilcop, 4443 So. Rockwell St., YA 7-4472; fin. rašt. Bernice Žemgulis, 2535 W. 42nd St., VI 7-2879; iždin. Adela Sankus, 2609 W. 43rd St., LA 3-6085; maršalka Kastancija Juška, 4443 So. Rockwell St. Susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pirmą ketvirtadienį, 7:30 val. vak. P. Vengeliausko svet., 4500 So. Talman Ave., Chicago, Ill.

AMERICAN LITHUANIAN CITIZENS AND BENEFICIAL CLUB VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Walter Butkus, 4012 Archer Ave.; vicepirm. John Ramans, 415 E. 74th St.; nut. rašt. Paul J. Petraitis, 812 W. 33rd St., tel. CA 5-9191; fin. rašt. Bernice Žemgulis, 2535 W. 42nd St., telef. VI 7-2879; kontr. rašt. A. Kvedaras, 4246 So. Maplewood Ave.; kasos glob. A. Masulis, 3252 So. Halsted St.; kasierius K. Kazlauskas, 4435 So. Campbell Avenue; maršalka J. Grigonis; dakt. kvotėjas Dr. T. Dundulis, 4157 Archer Ave.; korespondentas A. Jusas, 2247 So. Oakley Avenue, telefonas: YArds 7-8989. Susirinkimai įvyksta kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Į klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis, nuo 15 ligi 55 metų amžiaus

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Adela Burba, 5847 So. Blackstone Ave., tel.: DO 3-5165; pirm. pagelb. Antanas Markauskas, 818 N. 14th Ave. Melrose Park, Ill., telef.: FI 4-7581; nut. rašt. Jonas Utara, 903 N. 20th Ave., Melrose Park, Ill., tel.: FI 4-3685; turto rašt. Vytautas Utara, 4537 S. Paulina St.; kontr. rašt. Ona Švirmickas, 2512 W. 69th St., tel.: HE 4-0290; iždin. John Puniška, 2605 W. 43rd Street, telef.: LA 3-6308; maršalka Simon Viršila, 4218 So. Rockwell Street. Susirinkimai atsibūna kas ketvirtą trečiadienį kiekvieno mėnesio Hollywood svet., 2417 W. 43rd Street. DRAUGIJOS CHORO VALDYBA Pirm. Vytautas Utara, 4537 S. Paulina St.; rašt. O. Švirmickienė, 2512 W. 69th St., tel.: HE 4-0290.; knyg. M. Endziulis, 5610 So. Maplewood Ave., tel.: HE 4-2343.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ BRIDGEPORTE VALDYBA 1955 METAMS: Antanas Shimkus pirm., 3100 So. Lituanica Ave.; Stasys Kunevičius vicepirm., 3220 So. Union Ave.; A. Kaulakis nut. rašt., 3247 So. Emerald Ave., telef.: CA 5-3016; Thomas S. Janulis fin. rašt., 3430 So. Morgan St., tel. VI 7-5775; Steve Rumchiksižd., 3448 S. Union Ave., tel. YA 7-3558; J. Daraška iždo glob.; J. Stumbris maršalka. Susirinkimai įvyksta kas antrą antradienį kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vak., Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street. Visi namų savininkai kviečiami priklausyti prie šios organizacijos.

UPYTĖS DRAUGIŠKO KLUBO 1955 METŲ VALDYBA: Adomas Bartus pirm., 7221 So. Francisco Ave., tel. HE 4-6761; Tadas Zaleckis vicepirm., 7236 So. Whipple St. Bernice Kutas nut. rašt., 5816 S. Sacramento Ave., tel. PR 6-4717; Bernice Žemgulis fin. rašt., 2535 W. 42nd St., telef.: VI 7-2879; Justinas Juškėnas iždin., 2547 W. 45th St., LA 3-8314; Jonas Jusis maršalka, 4332 So. Rockwell St.; Adela Burba koresp., 5847 So. Blackstone Ave., DO 3-5165. Susirinkimai įvyksta kas pirmą šeštadienį kiekvieno mėnesio Vainutas svet., 4256 So. Maplewood Avenue, 7:30 val. vak. Į klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis.

MARQUETTE PARKO NAMŲ SAVININKŲ ORGANIZACIJOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Juozapas Balčiunas, 7155 So. Sacramento Ave., tel.: GR 6-5078; vicepirm. Antanas Stankus, 7229 So. Fairfield Ave., tel.: WA 5-3972; nut. rašt. Frank Bakutis, 7229 So. Washtenaw Ave., tel.: PR 6-0575; fin. rašt. Thomas A. Petkus, 6714 So. Sangamon St., tel.: HU 3-0848; kasin. Domininkas Bredelis, 6751 So. Campbell Ave.; kasos glob. Kazimieras Brazaitis, 7212 So. California Ave., tel. HE 4-0273; koresp. Ona Švirmickas, 2512 W. 69th St., tel. HEmlock 4-0290.

LIET. TEATRALIŠKOS DRAUGYSTĖS RŪTOS NO. 1 VALDYBA 1955 METAMS: Pirm. Albert Tamson, 4300 So. Western Ave.; pirm. pagelb. Anna Casey, 3964 So. Halsted St.; nut. rašt. Frank Opulskas, 3955 Archer Ave.; fin. rašt. Thomas Salkauskas, 2514 W. 70th St.; kontr. rašt. Suzan Salkauskas, 2514 West 70th St.; kasos glob. Elizabeth Tamson, 4300 So. Western Ave.; kasin. Justin Yuškėnas, 2547 W. 45th St.; durų sargas Tadas Selickis, 7236 So. Whippie St.; ligonių lankytojas Tadas Selickis, 7236 So. Whipple St.; teisėjas Joseph Bartkus; teis. rašt. Elizabeth Tamson; korespondentas Frank Opulskas.

LIETUVOS ŪKININKO DRAUGIJOS VALDYBA 1955 METAMS: Pirmininkas Antanas Valonis, 2222 W. 107th St.; vicepirmin. Kazimieras Davis, 5648 So. Bishop St.; 2 vicepirm. Elzbieta Dambro, 2738 W. 60th St.; nut. rašt. Jonas Zaura, 2222 W. 23rd Place; fin. rašt. Adela Tamor, 1832 So. 50th Ave., Cicero, Ill.; kasos globėjai: Stanislovas Žičkus, Jonas Žurkauskas ir Jonas Matilionis; kasininkas Vincas Duoba; teisėjas V. Valonis, Dr. S. Biežis daktaras kvotėjas, maršalka Ignas Benešunas, korespondentas Kazimieras Davis.

SLA 63 KUOPOS VALDYBA 1955 M.: Pirm. Petras Kurzikauskas, 10634 So. Indiana Ave., tel. PU 5-0074; vicepirm. Juzė Klonienė, 8858 So. Cottage Grove Ave.; protokolo rašt. Petras Kučinskas, 5 W. 112th Pl., tel.: PU 5-8099; fin. raš. ir organ. Albinas Laurutanas, 10530 S. Indiana Ave., tel. WA 8-0865; iždininkė Anastazija Snarskis, 610 E. 88th St., tel. TR 4-9291; iždo glob. Magdė Bartulienė, 627 E. 89th Place, tel. VI 6-3337; Marė Simonelienė, 716 E. 92nd Place; maršalka Jonas Bolišauskas, 515 E. 91st Place; dakt.-kvotėjas Dr. J. Makaras, 11750 So. Parnell Ave., tel. PU 5-8277. Susirinkimai šaukiami Tuley Park svetainėje, 90th St. ir St. Lawrence kiekvieno mėnesio 1-mą penktad.

Priemonės tikslui atsiekti

(Ryšium su Studentų Sąjungos rinkimais)

Šių metų balandžio mėn. 5 d. Draugo numeryje tilpo V. Ks. straipsnis, kuriame bandoma įrodyti, kad (1) per pereitus rinkimus į studentų sąjungos centrinius organus jaunieji liberalai pralaimėjo ir dėlto pradėjo akciją prieš savo oponentus; (2) per šiuos rinkimus jie pradėjo akciją prieš skautus, nes pastarieji, išstatydami atskirą kandidatų sąrašą, sugriovė jaunųjų liberalų viltis atstovauti visai neateitininkiškajai studentijai; (3) šiais metais jaunieji liberalai, susispietę į Lietuvių Studentų Santarą, savo kandidatų sąrašui pasisavino svetimą vardą, ko pasėkoje du kandidatai pasitraukė iš jų sąrašo ir (4) studentų sąjungos nariai per šiuos rinkimus neturėtų balsuoti už Santaros — jaunųjų liberalų sąrašą, nes jie, santariečiai — jaunieji liberalai, užsiiminėja intrigomis.

Šis V. Ks. straipsnis Drauge buvo talpintas tik ką prasidėjus šių metų rinkimams į centrinius studentų sąjungos organus. Straipsnio tikslas — prasižengiant su tiesa užpulti santariečius ir skautus, juos sukiršinti, kad ateitininkų sąrašas gautų daugiau balsų.

Šiuo metu balsavimas jau pasibaigęs. Suklaidinti Draugo skaitytojai savo balsų jau nepakeis, tačiau studentija ir visuomenė vistiek turi žinoti, kokių priemonių kartais imamasi, kad tik būtų galima laimėti rinkimus.

Visi studentų sąjungos nariai ir V. Ks. puikiai žino, jog pernai studentų sąjungos rinkimuose dalyvavo tik du kandidatų sąrašai: nepriklausomųjų ir ateitininkų, pasivadinusių aktyviaisiais. Tiesa, kad ateitininkai — aktyvieji laimėjo rinkimus, bet jie juos pralaimėjo moraliniai, nes savo rinkiminiais metodais išsaukė daugumos studentų sąjungos narių pasipiktinimą. Pernai nebuvo jokio jaunųjų liberalų sąrašo; jei V. Ks. tuo netiki, jis gali atsiklausti buvusios rinkiminės komisijos, bei pasiskaityti aktyviųjų-ateitininkų bei nepriklausomųjų informacinius lapelius.

Šių metų rinkimuose į centrinius studentų sąjungos organus buvo išstatyti trys kandidatų sąrašai. Pagal jų informacinius lapelius, visi sąrašai buvo išstatyti asmeniniu pagrindu: penkių, arba daugiau studentų sąjungos narių. Viename iš jų visi kandidatai buvo ateitininkai, kitame didelė dauguma Akademinio Skautų Sąjūdžio narių ir trečiame — Akademinio Skautų Sąjūdžio (ASS), Lietuvių Skautų Brolijos, Santaros ir Šviesos nariai. Antrąjį sąrašą (didelė dauguma ASS narių) oficialiai rėmė, bet neįstatė, ASS centriniai organai. Daugiau sąrašų nebuvo. Ir vėl, kaip pernai, nebuvo jokio jaunųjų liberalų ar Santaros sąrašo, nors ir kaip V. Ks. jį norėtų matyti, ar tą vardą kam nors primesti. Jei V. Ks. tuo netiki, jis visuomet gali kreiptis į studentų sąjungos rinkiminę komisiją, arba pasiskaityti visų trijų sąrašų informacinius lapelius.

V. Ks. teigimas, kad jaunieji liberalai savo sąrašą (čia V. Ks. tikriausiai turi galvoj kandidatų sąrašą, susidedantį iš ASS, Brolijos, Santaros ir Šviesos narių) neteisėtai pavadino "koaliciniu skautų ir santarininkų", taip pat, visiškai neatitinka tiesos. Pirmiausia, jau buvo įrodyta, kad per šių metų rinkimus neegzistavo joks jaunųjų liberalų ar Santaros sąrašas, be to, V. Ks. minimas sąrašas nei rinkiminei komisijai, nei savo informaciniame lapelyje nebuvo pristatytas kaip koalicinis skautų ir santariečių sąrašas. Jame kandidatavo ir skautai ir santariečiai, todėl jis buvo ir skautų ir santariečių sąrašas, bet jis kartu buvo ir šviesiečių sąrašas, nes ir pastarieji jame kandidatavo. Tiesa, spaudoje buvo anonimų, kurie šiam sąrašui norėjo visokių vardų primesti, bet V. Ks. tuo neturėtų stebėtis, nes ir jis, pasislėpęs po anonimu, jau išgalvojo naują — jaunųjų liberalų vardą.

Du kandidatai iš sąrašo, kuris susidėjo iš pavienių skautų, santariečių ir šviesiečių, pasitraukė ne todėl, kaip V. Ks. teigia, kad "susivokė situacijoje", bet kad Korp! Vytis pirmininkas pagrasino, jog visi Korp! Vytis nariai, kandidatuoja, ne Korp! Vytis remiamame sąraše, bus išmesti iš korporacijos.

Šis Korp! Vytis pirmininko grasinimas buvo ne tik priešingas studentų sąjungos statuto dvasiai, kuris numato ne organizacijų, bet pavienių studentų dalyvavimą sąjungos veikloje, bet taip pat visai lietuviškajai akcijai tremtyje. Studentų sąjungos pirminis uždavinys yra kuo daugiau pritraukti studijuojančio jaunimo Lietuvos laisvinimo ir lietuvybės išlaikymo akcijai užsienyje. Studentų sąjungos tikslas yra bendras visiems lietuviams. Šiuo metu labai svarbu kuo daugiau pritraukti lietuvių studentų tam bendram darbui, nežiūrint, ar jie turėtų organizacijų vadų palaiminimą ar ne. Korp! Vytis valdyba turi teisę remti sąrašą, kokį tik ji nori, bet ar turi ji moralinę teisę prieš kenčiančią lietuvių tautą grasinimais uždrausti savo nariams, kurie netilpo į jos remiamą kandidatų sąrašą, aktyviai jungtis į Lietuvos laisvinimo kovą? Ypatingai uždrausti kandidatuoti tiems nariams, kurie savo ankstyvesne veikla yra įrodę pasišventimą ir sugebėjimą dirbti studentų sąjungoje.

Be to, kas davė teisę Korp! Vytis valdybai tik savo remiamus kandidatus vadinti studentais skautais? Juk yra daug skautų brolijos ir seserijos narių, kurie studijuoja, kurie nepriklauso Korp! Vytis ir kurie taip pat nori kandidatuoti į studentų sąjungos centrinius organus ir dirbti visiems lietuviams bendrą darbą. Argi jie neturi teisės vadintis studentais skautais? Keli jų šiais metais kandidatuoja sąraše, kurį V. Ks. vadina jaunųjų liberalų, kurio Korp! Vytis narius, šios organizacijos pirmininkas grasina išmesti. Argi vien dėlto jie ir Korp! Vytis nariai negali vadintis garbingu skautų vardu. Juk jei jie yra skautai, kas jiems gali tą vardą paneigti. Kas gali jiems uždrausti vadintis studentais skautais, jei jie, pagal studentų sąjungos statutą, yra išstatyti arba remiami ne organizacijos, o penkių sąjungos narių. Jei jie kandidatuoja kartu su santariečiais ir šviesiečiais, kuriems taip pat vienintelis tikslas yra dirbti studentų sąjungoje. Vien dėlto jie yra apšaukiami, kaip jaunieji liberalai, santarietiškai galvoją; jie kaltinami neteisėtai pasisavinę skautų vardą; tie, kurie iš jų priklauso Korp! Vytis, yra grasinami išmetimu.

Savo straipsnio gale V. Ks. kalba apie jaunųjų liberalų-santariečių intrigas. Iš šio straipsnio matyti, jog jos visos buvo V. Ks. sąmoningai išgalvotos idant savo bendraminčių sąrašui gavus daugiau balsų. Tačiau V. Ks. nekalba apie savo bendraminčių intrigas, kurios prasidėjo per pereitus rinkimus ir ypatingai suintensyvėjo prieš dabartinius. Oficialusis studentų sąjungos biuletenis, Studentų Gairės, kontroliuojamos V. Ks. bendraminčių, pasidarė jų priešrinkiminiu propogandos lapeliu. Jame, kaip ir Drauge, iš straipsnių bei kronikos žinučių aprašančių studentų sąjungos skyrių veiklą braukiamos santariečių ir skautų pavardės, talpinami neteisingi gandai apie sąrašą, kuriame kandidatuoja pavieniai skautai, santariečiai ir šviesiečiai, peikiama Santara, kad New Yorke nori glaudesnio bendradarbiavimo su ateitininkais. Oficialūs visuotinio sąjungos suvažiavimo prezidiumo pareiškimai netalpinami. Viskas daroma, aišku, dėl "vietos stokos", nors tuose pačiuose Studentų Gairių numeriuose telpa redaktoriaus ir kitų kandidatų vandeningi straipsniai apie vienybę, toleranciją bei bendro darbo reikalingumą. Nesigailima ir statuto ištraukų, kad tuščias numerių vietas užpildytų. V. Ks. taip pat turėtų prisiminti, jog dabartinė sąjungos centro valdyba, jo bendraminčių dominuojama, neteisėtu informacinio referendumo būdu, apie kurį tik bendraminčiai buvo iš anksto painformuoti ir todėl galėjo atitinkamai savo narius paruošti, bandė išdirbti tinkamą dirvą rinkiminių įstatų pakeitimui. Ir pagaliau V. Ks. turėtų prisiminti visus tuos, ne taip seniai Drauge, Darbininke ir Tėviškės Žiburiuose pasodžiusius straipsnius, kuriuose ne V. Ks. ir jo bendraminčių pažiūrų studentai buvo išvadinti visais vardais nuo fašistinio režimo palikuonių, iki beprincipinių, sumiesčionėjusių fanatikų.

—L. Vaičiauskas

— Vokietijoje 683 lietuviai džioviniinkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus metu!

VYRŲ CHORAS KONCERTUOS

Chicagos Lietuvių Vyrų Choro valdyba, kuri ruošia to choro 5 metų dainavimo sukaktuvinį koncertą sekmadienį, balandžio 24 d., Maria High School. Paveksle iš kairės į dešinę: vald. pirm. Vyt. Radžius, choro dirigentas Vladas Baltrušaitis, dirigento asistentas Alf. Gečas; antroj eilėj — vald. ižd. Vladas Stropus, sekr. L. Bildušas; trečioj eilėj — vicepirm. Edmundas Vengianskas ir vald. narys — Antanas Antanavičius.

Chicagos Vyrų choro penkmetis

Chicagoje 1949 metais susiorganizavo lietuvių vyrų choras, kuris šiais metais švenčia savo dainavimo penkerių metų sukaktį.

To choro pirmieji organizatoriai buvo Vytautas Radžius ir Albinas Dzirvonas. Pradžioje chorui vadovavo jaunas, bet gabus muzikas Alfonsas Gečas, atvykęs iš Europos į JAV. Šiuo metu chorui diriguoja muzikas Vladas Baltrušaitis, kuris yra šv. Jurgio parapijos vargonininkas, kurioje klebonas yra prel. B. Urba. V. Baltrušaitis yra baigęs Kauno Valstybinę Konservatoriją ir išėjęs chorvedybos bei dainavimo klases. Lietuvoje jis buvo žinomas muzikas, pasižimįs gilia muzikine kultūra ir erudicija. Be to, jis buvo Vilniuje, Lietuvos sostinėje valstybinės operos solistas, atlikdavęs pirmaeiles partijas. Yra vadovavęs įvairiems chorams, kurie susilaukė daug laimėjimų jo vadovystėje.

Šis Chicagos Lietuvių Vyrų choras per penkerius metus daug kur dainavęs, be to, turėjęs daug koncertų kituose JAV miestuose. Todėl choras yra plačiai žinomas ne tik lietuvių tarpe, bet ir apskritai amerikiečių tarpe. Jie dainuoja ne tik lietuvių liaudies dainas ir lietuvių kompozitorių kūrinius, bet nevengia ir operų ištraukų.

Be dainos meno, choras yra aktyvus ir karitatyvinėje, šalpos, srityje. Jis siunčia siuntinius ligoniams, seneliams ir vaikučiams į Europą ir išlaiko vieną Vasario 16 Gimnazijos mokinį.

Choras savo vidaus gyvenimui tvarkyti turi nuostatus, pagal kuriuos tvarko visą savo kultūrinę veiklą. Kasmet renka naują valdybą iš 5 žmonių, kurie veda visą choro reikalų tvarkymą. Per 5 metus chorui vadovauja energingas pirmininkas Vytautas Radžius. Valdybos sekretorius yra Leonas Bildušas, kuris chorui daug pačvenčia energijos ir laiko. Kiti valdybos nariai yra: E. Vengianskas — vicepirmininkas, V. Stropus — iždininkas, A. Antanavičius — knygininkas ir gaidų tvarkytojas bei specialių uždavinių organizatorius. Šis choras nėra politinė organizacija, bet grynai kultūrinė organizacija, siekianti į JAV gyvenimą įnešti daugiau kultūrinio teigiamo prado ir esanti pareiškusi visišką lojalumą Amerikos valdžiai ir kraštui

Choras gieda didžiųjų švenčių metu įvairiuose Chicagos bažnyčiose.

1953 m. choras įdainavo 10 plokštelių (rekordų), o RCA Victor Co. tas plokšteles pagami no. Plokštelės yra mėgiamos ir parodo lietuviškų dainų charakterį, grožį ir subtilumą. Choras visuomenės tarpe turi didelį pasitikėjimą, yra gražiai užsirekomendavęs. Savo repertuare jau turi šimtus dainų.

To choro penkerių metų veiklos sukaktuvinis koncertas bus balandžio 24 d. 3:30 val. popiet Maria High School, 67 St. ir So. California Ave. Koncerte vieną programos dalį sudarys ir įvairių operų ištraukos, o kitą — lietuvių kompozitorių kūriniai. Šiame koncerte dainuos ir įžymi lietuvių solistė — sopranas Prudencija Bičkienė, o visiems akompanuos komp. prof. V. Jakubėnas, kurio kūrinius praeitą vasarą grojo Grant Parko koncertuose, diriguojant Malko.

Per penkerius metus choras yra dainavęs šimtus koncertų. Chorą sudaro 40 vyrų.

Sukaktuviniam koncertui yra sudarytas Garbės Komitetas, į kurį įeina šie asmenys: J. Daužvardienė, Lietuvos konsulo Chicagoje žmona; S. Barcus, Lietuvių radijo valandos vedėja; Alice Stephens, žinoma dainavimo mokytoja; L. Vanagaitienė, "Margutis" radijo vedėja; Dr. J. Bajerčius, LB Chicagos Apyg. pirmininkas; Dr. S. Biežis, lietuvių visuomenininkas; kun. P. P. Činikas, MIC, Lietuvių Katalikų Spaudos direktorius; Dr. P. Grigaitis, "Naujienų" dienraščio vyriausias redaktorius; muzikas B. Jonušas, buvęs to choro dirigentas; J. Kazanauskas, Mutual Federal Savings and Loan Association prezidentas; Dan Kuraitis, Milda Buick Sales savininkas; adv. A. Olis, Sanitary District prezidentas; J. Pakel, Chicago Savings and Loan Association prezidentas; S. Pieža, "Chicago American" redaktorius; gen. P. Plechavičius, Lietuvių Karių Sąjungos "Ramovė" prezidentas; inž. A. Rudis, Rockwell Ingineering Co. prezidentas; L. Šimutis, Lietuvių Katalikų dienraščio vyriausias redaktorius, M. Vaidyla, lietuvių savaitraščio "Sandara" redaktorius. L. B.

Sava literatūra turėtų domėtis kiekvienas lietuvis!

Ypatingo dėmesio yra verta mūsų žymaus rašytojo Vinco Krėvės kūryba. Todėl, ilgai nelaukdami, papuoškite savo knygų lentyną Chicagos Lietuvių Literatūros Draugijos leidiniu Vincas Krėvė Mickevičius. Knygos kaina $1.00.

Šią knygą turėsite savo namų knygynėlyje, jei užsakymus adresuosite:

NAUJIENOS
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

Skaitykite "N-nas"

DOMINICK SEAMAN
Fox Lake, Ill.

Mirė 1955 m. balandžio mėn. 15 d., 4:30 val. ryte, sulaukęs 78 metų amžiaus.

Gimęs Lietuvoje.

Amerikoje išgyveno 29 m.

Paliko nuliūdę: mylima žmona Josephine, posūniai ir podukros: Frank Kazlausky, William Kazlausky, Lillian Sink, Eleonore Fisher, 8 anūkai, 2 proanūkai ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas Fox Lake Funeral Home koplyčioje, 33 So. Rt. 12, Fox Lake, Ill.

Pirmadienį, balandžio 18 dieną 10 val. ryte, kūnas bus lydimas iš koplyčios į St. Bede parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas St. Bede kapinėse, Fox Lake, Ill.

Visi a. a. Dominick Seaman giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: **žmona, posūniai, podukros, anūkai, proanūkai ir kiti giminės.**

Laidotuvių direktorius R. Sokolowski. JUdice 7-5732.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYCIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Steponas C. Lackawicz
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS
2424 WEST 69th STREET — REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE — VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. — PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VĖSINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 • TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

NARIAI
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE — Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET — Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. — Tel.: OL 2-5245

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. — Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. — Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET — Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET — Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. — Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. — Phone: OLympic 2-1003

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį
COMPLETE AUTO SERVICE
4542-44 SO. WESTERN AVENUE — Tel.: CLiffside 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas, turįs moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

MOVING — MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. — Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

AR MASKVA KEIČIA SAVO POLITIKĄ PAVERGTŲJŲ TAUTŲ ATŽVILGIU?

Stebint įvykius Sovietų Sąjungoje po Stalino mirties, gali pirštis mintis, ar Maskva kartais nekeičia savo politikos pavergtųjų tautų atžvilgiu. Tokiems spėliojimams pagrindą davė kai kurie Sov. Sąjungos respublikų komunistų partijos plenumo pareiškimai, padailinti gana patriotiškomis frazėmis. Tačiau pirmiausia reikia kiek susipažinti su komunistų tautinės politikos teorija.

Pagrindinės komunistų tautinės politikos gairės yra nubrėžtos jų "tikėjimo išpažinime" — Komunistų Manifeste. Jame pasakyta: "Askirų tautų nacionaliniai ypatumai ir priešingumai savaime vis daugiau nyksta stiprėjant buržuazijai, plečiantis laisvai prekybai, pasaulinėms rinkoms, įsigalint visur vienodoms gamyboms ir jas atitinkančioms gyvenimo sąlygoms. Proletariatui paėmus valdžią, šis procesas dar sparčiau vyks". Leninas savo "Kritiškose pastabose tautiniu klausimu" dar aiškiau pasako: "Marksizmas yra nesuderinamas su nacionalizmu, kad ir koks "teisingas", "taurus", apdailintas ir civilizuotas pastarasis bebūtų. Nacionalizmo vietoje marksizmas stato internacionalizmą, visų tautų suliedinimą vienon aukštesnėn bendruomenėn, kuri jau mūsų akyse realizuojasi su su kiekvienu geležinkelio kilometru, su kiekvienu tarptautiniu trestu..." Taigi, komunistinėje santvarkoje visos tautos turi išnykti ir užleisti vietą tam tikrai "aukštesnei bendruomenei". Stalino raštai ir kalbos liudija, kad ir jis į tautinį klausimą lygiai taip žiūrėjo.

O kaip komunistai supranta tautą? "Tauta", anot Stalino, "yra istorijos būvyje susidariusi stabili bendruomenė, kurią jungia bendra kalba, bendra teritorija, bendras ekonominis gyvenimas ir bendri, kaip tos tautos kultūra pasireiškiantieji, psichiniai savitumai". Toliau dar pažymima, kad "nė vienas iš minėtų požymių, atskirai paėmus, tautos dar nenusako. Dar daugiau: išnyksta nors vienas anksčiau minėtų požymių — tauta nustoja buvusi tauta". Taigi, kad tautos, esančios sovietų valdžioje, nustotų būti tautomis ir kad jas galima būtų suliedinti į "aukštesnę bendruomenę", užtektų pagal tai pašalinti bent vieną žymę, charakteringą tautai, būtent, ar bendrą kalbą, ar bendrą teritoriją, ar bendrą ekonominį gyvenimą, ar bendrus kaip tautos kultūra pasireiškiančius psichinius savitumus. Tada tos tautos su laiku turėtų neišvengiamai išnykti.

Ar buvo Sovietų Sąjungoje rūpintasi šitą tautą suliedinimo teoriją įgyvendinti praktikoje?

Pradėkime nuo kalbos, pirmosios tautos žymės. Kaip jau minėta, komunistų tautinės politikos tikslas yra sukurti vieną, "aukštesnę bendruomenę". O kadangi toji labai miglota "aukštesnioji bendruomenė" savitos kalbos juk neturi, tai tą "spragą" užkiša rusų kalba. Ir tikrai, pavergtosios tautos planingai, nuosekliai verčiamos išsižadėti savo gimtosios kalbos ir prisiimti rusų kalbą. Visose Sov. Sąjungos respublikose rusų kalba dėstoma nuo pirmųjų mokyklos skyrių. Kuo ne kiekvienoje įmonėje, kiekviename kolchoze rengiami suaugusiems rusų kalbos kursai, kuriuos lankyti privaloma. Ar tai būtų Lietuvos, ar Latvijos, ar Gruzijos, ar kurioje kitoje respublikoje, vietos radiofono programa didžia dalimi duodama rusų kalba, taip pat leidžiami rusų kalba ir vietiniai laikraščiai. Kas nemoka rusiškai, negali tikėtis gauti aukštesnės vietos administracijoje, ūkyje ir panašiai. Išdava — savoji kalba, kaip tautinė žymė, tose tautose, kurios Sovietų Sąjungos sudėtyje yra nuo 1917 metų, yra jau beveik visai išnaikinta. Kitose Sovietų Sąjungos respublikose, kurios buvo pavergtos vėliau, pvz. Pabaltijo kraštuose, šis procesas visu smarkumu vyksta. Pagal komunistinę teoriją jau vien to užtektų, kad kiko būvyje visos Sovietų Sąjungoje esančios nerusų tautos kaip tautos išnyktų. O kad tas "aukštesnės bendruomenės" mitas iš tikro reiškia rusifikaciją, aiškinti netenka. Bet tai — tik viena priemonė.

Ir su teritorija taip pat viskas daroma, kad ir ji kaip tautos žymė išnyktų. Svarbiausia tam priemonė yra masinės deportacijos. Štai pvz. paskutiniųjų dešimties metų būvyje ištremta Rusijon žymi dalis Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų. Net ir ištisos tautos ištremiamos iš senųjų gyvenviečių, sakysime, tokie Krymo totoriai tuojau po Antrojo Pasaulinio karo. Deportuotųjų vietoje įkurdinami rusai ir kitoks tam kraštui svetimas elementas. Be to, nuolat verbuojami darbininkai vykti "savo noru" darbams į kitus Sov. Sąjungos kraštus. Šis tautų maišymas vyksta nuolatos. Tolimesnėje perspektyvoje rezultatas aiškus: su laiku Sovietų Sąjungos tautos, išskyrus rusų, turės savo teritoriją geriausiu atveju tik popieriuje.

Apie savarankišką ekonominį gyvenimą sovietinėmis sąlygomis negali būti nė kalbos. Visas ekonominis Sovietų Sąjungos gyvenimas diriguojamas ir centralizuotai tvarkomas iš Maskvos. Atskiroms Sov. Sąjungos respublikoms daugiau nieko kito nebelieka, kaip tik klusniai vykdyti Maskvos joms primestus planus. Tuose planuose paprastai neatsižvelgiama į tautų ūkinius interesus, bet puoselėjamos tik tos pramonės ar žemės ūkio šakos, tik tas planuojama ir tik tai statoma, kas yra naudinga bendriesiems Maskvos tikslams. Pvz. vakarinėse Sov. Sąjungos respublikose pramonė sąmoningai neugdoma, o koncentruojama už Uralo. Toliau, visoje Sov. Sąjungoje galioja tik viena valiuta — rusiškas rublis. Visoje Sov. Sąjungoje pravesta žemės ūkio kolektyvizacija, nors kaikuriose respublikose su jų savitomis sąlygomis, pvz. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, ši kolchozų sistema yra pražutinga ir, kaip savo laiku Ukrainoje, privedė prie didelės žemės ūkio gaminių krizės. Taigi, kaip jau buvo pažymėta, pavergtos Sov. Sąjungos tautos apie savarankišką ekonominį gyvenimą, kurį būtų galima traktuoti kaip tautos žymę, negali nė svajoti.

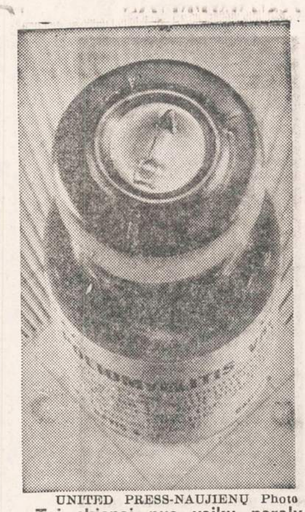

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Tai skiepai nuo vaikų paralyžiaus (polio) ligos, kuriuos išrado Dr. Jonas Salk. Tais skiepais netrukus bus skiepijami milijonai vaikų.

Belieka ketvirtasis tautos pažymys — jos kultūra apsireiškiantieji psichiniai savumai. Nors tie psichiniai tautos savumai didele dalimi yra formuojami trijų anksčiau jau nagrinėtų faktorių, būtent, savitos kalbos, savos teritorijos ir savito ekonominio gyvenimo, tačiau ir šitoje srityje viskas daroma, kad tik paspartintų pavergtųjų tautų asimiliaciją. Jau minėtas rusų įkurdinimas svetimų tautų apgyventuose kraštuose ir, atvikščiai, pavergtųjų tautų išsklaidymas tarp rusų labai daug atsiliepia į tų tautų charakterio formavimą. Toliau eina mišrių vedybų protegavimas. Tam pačiam tikslui tarnauja ir sovietų pastangos sužlugdyti pavergtųjų tautų tikruosius tautinės kultūros pradus ir persunkti pačią jų kultūrą rusiška dvasia. Pavergtųjų tautų nepriklausomo gyvenimo laikotarpyje pasiekti įvairiose kultūros, ūkio ir kitose srityse laimėjimai sąmoningai niekinami ir bagatelizuojami. Ypatingai būdingas reiškinys tai įžuliausias pavergtųjų tautų istorijos klastojimas. Siekiama sukurti istorinės tų tautų ir rusų tautos draugystės mitą, kuris atitinkamai formuotų jaunosios kartos jausmus. Pvz. sovietinės Lietuvos istorijos vadovėliuose nieko nekalbama apie Mindaugo, Gedimino, Vytauto ar apie kitų Lietuvos valdovų kovas su rusais (apie lietuvių pastangas sulaikyti rusų veržimąsi į vakarus). Priešingai, Rusijos vaidmuo tuose vadovėliuose iškeliamas į dausas, lyg kokio didžiausio geradario, kuriam lietuvių tauta turėtų būti amžiais dėkinga už "brolišką" paramą kuriant Lietuvos valstybę, o vėliau, caro priespaudos metais, už sudarymą sąlygų "pilnai pražysti lietuviškai kultūrai, ekonominiam gyvenimui".

Tų kelių pavyzdžių užtenka parodyti, kad ir ketvirtoji tautos žymė — jos psichiniai ypatumai — pagal komunistinę teoriją atitinkamai "apdirbinėjama".

Tokia trumpai yra Marksos-Lenino-Stalino tautinės politikos teorija, ir tokios naudojamos priemonės jai praktikoje įgyvendinti. Kaip matome, praktika ir teorija visiškai sutinka.

Bet štai, ne taip seniai sovietų spaudoje pasirodė eilės tarybinių respublikų komunistų partijos plenumo nutarimai, kurie iš pirmo žvilgsnio lyg prieštarautų minėtajai teorijai ir praktikai. Todėl kai kas ir yra linkęs laikyti tai naujos sovietų tautinės politikos pirmaisiais ženklais. Sakysime, "Prawda Ukrainy" 1953 metų birželio mėn. 13 d. rašė: "Plenumas konstatuoja, kad Ukrainos komunistų partijos centro komiteto biuras ir centro komiteto sekretorius drg. Melnikovas nusikalto prileisdami savo darbuotėje eilę nukrypimų nuo Lenino-Stalino tautinės politikos, pasireiškusių klaidinga praktika skirti Ukrainos vakarinėse srityse pareigūnus į atsakingas partijos ir administracijos vietas išimtinai iš kitų Ukrainos TSR sričių, o taip pat tuo, kad Vakarų Ukrainos universitetuose rusų kalba buvo padaryta dėstomąja kalba..."

(Bus daugiau)

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius
Išgydo kreivas akis be operacijos
Ideda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirengiu teisingai akinius Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: GRovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

RAKANDAI
ILGIAU TARNAUS
GRAŽIAU ATRODYS IŠ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PROGRESS FURNITURE Co.
4181-83 ARCHER AVENUE
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.
KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, geryjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, trečiad. 10-4, penktad. 10-1 ir 6-9.
Ofiso: PR 6-7800 — Namų GR 6-5603

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: GR 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Spec. smegenų ir nervų ligos.
Val.: antr. ir penkt. 7:30 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 4:00.
Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, sešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 5-4849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad. Šeštad 10-3. Kitu laiku — susitarus.

Rezid. tel.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PRospect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus treciadienius ir šeštadienius
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10—12 ryto ir 5—8 val. vak.
Šeštadieniais 10—2.

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro, išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Garsinkitės "N-nose"
7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2614 WEST 63rd STREET
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Rezidencijos: BEverly 8-6162

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. ONA PRUNSKIS
DANTŲ GYDYTOJA
2423 West 63rd Street
(Netoli Western ir 63-čios gat. kampo)
Dirba kasdien nuo 10-12; 2-4, 5-8 val.
Šeštadienį 9 - 1, trečiad. tik susitarus.
Ofiso tel.: WAlbrook 5-2017
Namų tel.: CAlumet 5-9195

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas: PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Tel. ofiso: CLiffside 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef.: PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8 — 10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šeštadienį 2—4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINES LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šeštad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIllitop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

LALIO ŽODYNAS
yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglų-lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-angliską žodyną. Kaina—$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiųsite $14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVENUE JOHN PAKEL, Prezidentas Telef.: GRovehill 6-7575

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Banditai pagrobė brangenybių už $65,000

Du veidus prisidengę banditai iš šiaurinės miesto dalies brangenybių krautuvės, 5730 Broadway, išnešė deimantinių bei kitų vertybių už $65,000.

Iš pradžių įėjo į krautuvę vienas vyriškis, nešinas brangiais kaklaryšiais, ir paprašė parodyti laikrodėlį. Paskui įėjo revolveriu mojuodamas antrasis ir pareiškė, jog tai esąs apiplėšimas. Banditai suraištė atsineštaisiais kaklaryšiais tarnautojus ir juos uždarė išeinamojoje, o patys triūsėsi apie 20 minučių. Paskui išspruko pro užpakalines duris, dar iš kasos pasiėmę grynais $800, palikę dalį atsineštųjų brangiųjų kaklaryšių, kurie gauti iš Chicagos ir New Yorko krautuvių.

Nukrito du sprausminiai lėktuvai

Du kariniai F-86D Sabre lėktuvai nukrito ir sudužo netoli Park Ridge, skrisdami į O'Hare aerodromą iš View, Mo. Vienas pilotas išsigelbėjo parašiutu. Vienas lėktuvas sudužo bekrisdamas Leyden Twp., o kitas nukrito į lauką netoli Wayne, Du Page apskrityje.

Abu lėktuvai, apsirūpinę visa amunicija, raketomis ir kt., sako, jau ore užsidegę. Išsigelbėjęs lakūnas sako, kad jis siuntęs radijo žinią, jog jo lėktuvo motoras ėmęs gesti. Nukritusio piloto kūnas buvo nusviestas už 1,000 jardų nuo lėktuvo nukritimo vietos. Abu lėktuvai buvo mankštos kelionėje.

200 metų angliškam žodynui

Paminėti 200 metų nuo Dr. Samuelio Johnson didžiojo anglų kalbos žodyno pasirodymo Anglijoje Chicagos universitetas išleido studiją "Dr. Johnson's Dictionary". Ją parašė du Chicagos universiteto specialistai Sleed ir Kolb. Chicagos universitetas turi savo bibliotekoje įruošęs atitinkamą parodą, kurioje išstatyta ir Johnson žodyno rankraščio originalo gabalo fotokopija. Tas gabalas yra vienintelė žinoma originalo liekana.

Dr. Johnson žodynas savo laiku buvo garsenybė, ir jis paskatino N. Websterį Amerikoje išleisti žinomąjį savo žodyną.

Švaros savaitė

Meras Kennelly išleido atsišaukimą į Chicagos gyventojus, kviesdamas švarinti ir gražinti miestą. Švaros savaitė tęsis nuo bal. 23 iki 30 d.

Šią savaitę globoja Chicago Assn. of Commerce and Industry. Raginama šiame metiniame švaros "vajuje" apsivalyti, dažyti pastatus, sodinti medelius — rūpintis pilietine švara tiek namuose, tiek mokykloje, tiek ir bendruomenėje.

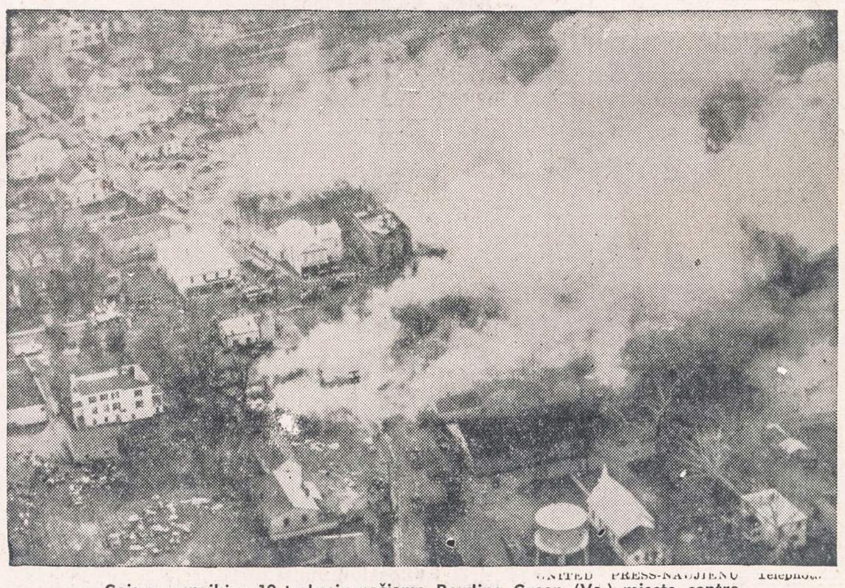

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Gaisras sunaikino 19 trobesių pačiame Bowling Green (Va.) miesto centre.

Esąs per pigus mokslas viešosiose mokyklose

Dr. Rettaliata, Illinois technologijos instituto prezidentas, reiškė nepasitenkinimą, kad nesąs suvienodintas mokestis už mokslą privatinėse ir viešosiose mokslo įstaigose.

Dėl mokslo pigumo valstybinėse mokyklose privatiniams universitetams bei kolegijoms esą sunku išlaikyti varžybas. Seniau privatinėse kolegijose būdavo du kartu daugiau studentų negu viešosiose. Bet 1954 metais viešosiose mokyklose jau mokėsi 27% daugiau negu privatinėse.

Privatinės mokyklos nuo 1940 m. buvusios priverstos pakelti mokestį už mokslą 78%. Tuo tarpu valstybinės mokyklos, kurioms išlaidas sudedą mokesčių mokėtojai, gali teimti už mokslą maždaug ketvirtadalį to, kiek kainoja studento mokymas.

Įvairios žinios

— Naujai išrinktasis Chicagos burmistras Daley, buv. demokratų partijos kandidatas į JAV prezidentas Stevensonas ir eilė demokratų partijos atstovų iš miesto ir Cook apskrities administracijos išvyko pereitą savaitgalį į Washingtoną dalyvauti kongreso demokratų partijos kalbėtojo (spykerio) Rayburn (Tex. dem.) pagerbime.

— Pareitą savaitgalį susirinko iš 124 vietos viešųjų mokyklų apie 450 geresnių mokinių apsvarstyti mokinių elgesio taisyklių, ypač kovojant su jaunuolių nusikaltimais. Tokius pačių mokinių pasiūlytus elgesio kodeksus čia turi Taft bei Austin vidurinės mokyklos.

— Mokyklinis autobusas, kuris vežė į mokyklą 50 mokinių, užsidegė ties Lexinkton ir Sacramento, bet mokiniai nenukentėjo. Gaisras kilo motore, baterijoje įvykus trumpam sujungimui.. Atvykę ugniagesiai ugnį užgesino.

— J. W. Dunbar, kuriam atimta privilegija pristatynėti Illinojaus viešosioms mokykloms maistą mokiniams, šaukiamas į Washingtoną pasiaiškinti kongresiniam komitetui. Jam buvo atimta teisė už tai, kad, esą, jis neteisėtai iš to pasipelnęs nuo $800,000 iki $900,000.

— Bell Telephone Co gaminių paroda atidaryta Bell Building patalpose, 311 W. Washington. Be kitko, išstatyta pavyzdžiai telefonų, kurie vartojami nepakėlus trūbelės, taip pat automatinis pasikalbėjimo užregistruotojas — priėmėjas.

— Rt. Rev. J. Kardas įvesdintas į vietos lenkų tautinės bažnyčios vyskupus vietos Western diocezijoje.

— Illinojaus tėvų ir mokytojų sąjunga (Congress of Parents and Teachers) pareiškė pasipriešinimą sen. Broyles biliui, kuris dabar tebesvarstomas Illinojaus parlamente.

— Prieš porą dienų nukritusio netoli O'Hare aerodromo sprausminio lėktuvo kaltininku laikomas pilotas, kuris ir pats užsimušė.

— Beveik rekordiškai "maža" tenukrito per kovo mėnesį dulkių Chicagoje. Jų iškrito vidutiniškai 58.1 tonos ketvirtainėj mylioj. Ligi šiol rekordinis mažas kiekis jų iškrito 1947 m. — "tiktai" 57.9 tonos ketvirtainėj mylioj.

— Policijos vadas O'Connor perkėlė į kitas vietas 94 policininkus, jų tarpe keletą leitenantų.

— Gubernatorius Strattonas sako, jog jis reikalausiąs legislatūrą, kad būtų sudarytos sąlygos 250,000 Illinojaus vaikų nemokamai įskiepyti naujaisiais Salk skiepais nuo paralyžiaus.

— Savo auka palengvink senelių sunkias tremties dienas!

Kovos dėl distriktų perdalijimo

75 Chicagos organizacijos, kurios rūpinosi, kad būtų priimta per pereituosius rinkimus atitinkama Illinojaus valstybės konstitucijos pataisa, dabar žada kreiptis į naujai išrinktąjį Chicagos burmistrą Daley ir gubernatorių Strattoną dėl Illinojaus parlamento ruošiamo Chicagos miesto parlamentinių distriktų perdalijimo.

Atitinkamas projektas parlamentui pasiūlytas atstovo Granatos (Chicagos resp.), vieno iš garsiojo vakarinio bloko narių. Minėtųjų piliečių organizacijų vadovas Wittwer Jr. sako, jog Granatos pasiūlymas esąs visai nepriimtinas. Būdinga pasiūlyme esą tai, kad Austin distriktas esąs perdalytas į keturis negausingus distriktus, norint užtikrinti vakariniam blokui 4 vietas. Esą, iš tikrųjų, ten tegalėtų būti vienas distriktas.

Tuo tarpu Granatos pasiūlymai esą susilaukę parlamento pakomitečio palankumo.

Mokės didesnį atlyginimą

Northwestern ir Chicago universitetų surinktomis žiniomis, birželio mėnesį baigusieji universitetus gaus kiek didesnius atlyginimus negu pernai gavo.

Pradedamieji atlyginimai būsią $10—25 didesni. Daugiausia reikalaujama inžinierių. Baigusieji humanitarinius ("liberalinius") mokslus iš pat pradžių gaus $300—375 per mėnesį, biznio administracijos $325—385, inžinieriai $350—425.

Northwestern universiteto vietų ieškojimo skyrius sako, jog galės gauti vietos visi baigusieji, jei tik jie norės. Ypač esą pageidaujama pradinių ir vidurinių mokyklų mokytojų įvairiems dalykams. Mokytojų vidutinis atlyginimas $3,400 — 3,500 metams, arba apie $150 daugiau negu pernai.

Šokių vakaras

Chicagos Suvalkiečių Draugijos choras ruošia šokių vakarą ateinantį šeštadienį, balandžio 23 d., 6 v.v., Hollywood In svetainėje, 2417 W. 43rd St.

Bus gera muzika šokiams, gardžių užkandžių, gėrimų saldžių ir karčių, taip pat margučių kontestas, kur bus duodama ir dovanų už gražiausius margučius.

Kviečiami visi atsilankyti ir smagiai praleisti laiką su suvalkiečiais. Įėjimas 50 c.

Kviečia rengimo komisija.

M. E.

—DĖMESIO! Laikrodžius, rašomas, siuvamas mašinas, foto ir radio aparatus parduodame, pakeičiame, sutaisome, išnuomojame. Kreiptis: J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. (Sk.)

NOW AT Soltis NEW RCA

"HIS MASTER'S VOICE"

212% GREATER PICTURE CONTRAST with new *aluminized* "All-Clear" picture tube and dark-tone safety glass . . . included in all but the 4 lowest priced RCA Victor sets.

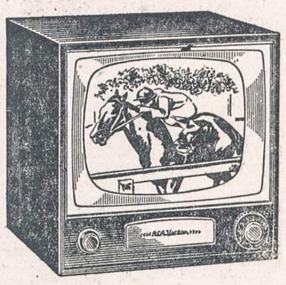

RCA Victor 17-inch Trent. Lowest priced RCA Victor TV. Cabinet 30% smaller than prior models. Ebony finish. Matching "Roll Around" stand on wheels available, extra. Model 17S450. $149.50

RCA Victor 21-inch Felton. "All-Clear" picture. New "Easy-See" dial. Grained mahogany finish. 21S521. $329.95

RCA Victor 21-inch Arlen. Smartly styled table model with new *aluminized* "All-Clear" picture tube at amazingly low price! Ebony cabinet finish. Matching stand available, extra. Model 21S503. $219.95

RCA Victor 24-inch Bartram. "Low-boy" console, high-up controls. Mahogany finish; blond, extra. Model 24S531. $395.00

RCA Victor 21-inch Benson. Blond tropical hardwood with walnut trim. Model 21S522. $339.50

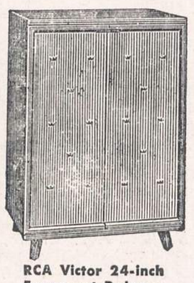

RCA Victor 24-inch Freemont Deluxe. Natural walnut or blond. Twin speakers. Model 24D543. $500.00

RCA Victor 24-inch Brentwood. Gr. finishes, mah.; limed oak, extra. 24S529. $369.50

RCA Victor 21-inch Pickford. "Low-boy" console with high controls. Mahogany finish; blond, extra. Model 21S523. $349.50

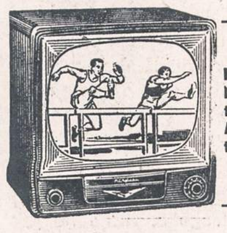

RCA Victor 21-inch Dorrance. Budget-priced! New Oversize "All-Clear" picture tube. Sleek ebony finish. Matching stand available, extra. Model 21S510. $199.95

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS mokantis savo darbą barzdaskutys. 5 dienas savaitėje, nuo pietų. 4309 West 63rd St. PO 7-0967

REIKALINGAS tarnautojas, patryręs (Hardware). Nuolatinis darbas. Turi kalbėti angliškai. 3949 W. Roosevelt Road.

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

CULVER, INDIANA, parduodama 40 akrų farma, geri namai, yra miško. Kreiptis į John Blažauską, 2538 West 69th Street, Chicago.

200 AKRU žemės prie molio, upelis ganykloje, nauja 60x40 (basement) barnė, geri budinkai, elektra. Ant gero žvyruoto kelio, prie miestuko, lietuvių apgyventoje apylinkėje. Pardavimo priežastis: likau našlė Dėlei tolesnių informacijų rašykit: Mrs. Mary Sabluckis, Route 1, Luther, Mich.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

NEGIRDĖTAS BARGENAS
Bučernė, groserne ir likerių krautuvė. Didžiausias ir geriausias, per daug metų išdirbtas biznis šioj apylinkėj. Gali pirkti su arba be namo, geromis sąlygomis. Priverstas apleisti Chicagą į labai trumpą laiką.
1840 SO. HALSTED STREET

PARDUODAMA mėsos krautuvė ir groserne su butu. Geras biznis. Kreipkitės į 2500 West 69th Street.

PARDUODAMA TAVERNA
su namu, dirbtuvių ir rezidenciniame rajone, Chicagos priemiestyje. Geros pajamos iš namo ir tavernos biznio. Rekordai rodo didelę biznio apyvartą. Dėl susitarimo šaukite tarp 1 ir 3 val. po pietų: TOwnhall 3-9388.

PARDUODAMA valgykla dėl susidėjusių aplinkybių, tik už $1,000 viskas, arba parduosim tik įrengimus. Kreiptis telefonu: FRontier 6-2664.
734 West 35th Street

PARDUODAMA kirpykla — Barber Shop. Geroje vietoje — Ciceroje. Virš 35 metus biznyje. Priežastis — mirtis šeimoje. Kreiptis po 5 val. 1325 So 49 Ave., Ciceroje.

GERA proga barberiui dirbti kirpykloj arba renduoti. Galėtų būti ir mokinys. 8609 S. Ashland Ave.

Didysis Šaltimiero parengimas

Povilą Šaltimierą pažįsta ne tik Chicagos, bet kelių valstybių lietuviai. Mat, jo lietuviška radijo transliaciją gali pasiklausyti tūkstančiai toli gyvenančių tautiečių, kur kitos stotys nesigirdi. Originali Povilo Šaltimiero programa. Ne visiems ji patinka, bet senesnės kartos lietuviai ja labai patenkinti ir mielai klausosi. Jisai turi labai didelį skaičių klausytojų, kuriems patinka jo programos. Ypač aktualios dainos ir mįslių kontestai traukia klausytojus.

Pernai vasarą į Vytauto Didžiojo sodą suvažiavo apie 10 tūkstančių žiūrovų. Kiekvienas norėjo matyti ir laimėti mįslių konteste, karaliaus ar karalienės vainiką. Tačiau tiktai du buvo tokie laimingi. Kiti pasitenkino matytu vaizdu.

Šiemet panaši šventė įvyksta balandžio 2 d. Lietuvių Auditorijoje, trijose salėse. Didžiojoje salėje bus atlikta meninė programa, o kitose veiks bufetas ir užkandinė. Laukiama apie poros tūkstančių svečių atvažiuojant, nes biletai jau baigiami išparduoti.

Pavasario šventės pavadinimas "Šurum burum" tai tradicinis Povilo Šaltimiero programos pavadinimas. Šiemet sumobilizuotos geriausios jėgos, dalyvauja apie 100 žmonių, kurie atliks meno programą. Toks skaičius artistų tikrai sudarys linksmą Šurum Burum pasirodymą.

Antrąją programos dalį atliks 40 vokiečių dainininkų. Girdėsime ir jų puikų orkestrą, kuris linksmins mielus svečius. Atrodo, kad tą dieną niekas nenorės pasilikti namuose. Kiekvienam bus įdomu matyti, kaip šiemet bus renkama mįslių karalius ir karalienė, iš turimų kontesto dalyvių. Galima pasakyti, kad pereitų metų mįslių karalius ir karalienė taipgi dalyvaus iškilmėse ir naujai išrinktuosius karalius apvainikuos, tūkstantiniai žiūrovų miniai dalyvaujant ir plojant bei šaukiant valio.

Šiemet mįslių kontestą žada vesti 3 asmenų sudaryta komisija: dailininkas Juozas Pautienius, Antanas Gintneris ir Jadvyga Čepulienė, kaip mįslių mėgėjai ir rinkėjai. Numatyta įvairios dovanos ir jų viešas iškilmingas įteikimas.

A. Gintneris

Join the GROUND OBSERVER CORPS CALL CIVIL DEFENSE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

DIDELIS namų, biznių, apartmentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome morgičius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijas ir patarimus. Teirautis pas:
Z. UMBRAŽŪNAS
F. H. Halvorsen Co.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
WAlbrook 5-5030 — RE 7-7321 (vak.)
PRospect 8-3579 (vak.)

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
PILDOME INCOME TAXUS
Trečiadieniais uždaryta.

MŪRINIS 2 aukštų namas Marquette parke, 1-me aukšte biznis su gera nuoma, II aukšte 2 butai. $26.000.
3 butų sviesių plytų jaukus ir gerame stovy namas Marquette parke. Kaina $29,500.
Dėl ligos parduodama didelė kampinė self-service maisto produktų ir mėsos krautuvė su visais įrengimais ir prekėmis, 3 butų mūr. namu ir dar gretimu sklypu. Marquette Rd. ir Ashland. Kaina $37,000.
3 med. namai, viso 5 dideli ir šviesūs butai ant beveik trigubo sklypo Brighton Parke. Proga nupirkti tiktai už $22,000.
Chicagos vakaruose prie 63rd gat. 2 butų po 6 kamb. mūro namas. Vonios iškłotos plytelėmis. $24,000.
P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St.—antras aukštas
PRospect 8-0097

4 KAMBARIŲ medinis katedžius, 2 miegami, furnasu alyva šildymas, po visu namu rūsys, naujas 2 auto garažas. Arti 74th ir Peoria. Tik $9,000.
MILAN - MILAN
7410 Cottage Grove
ST 3-1423 — ST 3-1424

AUKŠTA VERTĖ, TEISINGA KAINA
Gerai šeimai octagon 6 kamb. bungalow, gazu karštu vandeniu šildomas, rūsyje nebūna vandens. 1 blokas nuo Marquette parko, platus sklypas, 2 auto mūr. garažas. K. VOLODKEVIČIUS, Brokeris, McCarthy Bros. Realty, 2412 W. 63rd St. RE 7-5000, namų REpublic 7-0618.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

ATLIEKU STALIAUS-KARPENTERIO DARBUS. Taisau langus, duris, grindis ir porčius. Prieinama kaina. JOE PAULAUSKIS, REpublic 7-0604.

NORINTIEJI GYVENTI GRAŽESNIUOSE NAMUOSE, DĖL PERTAISYMO, ATNAUJINIMO IR PAGRAŽINIMO NAMO, VISADOS KREIPKITĖS PAS
PAUL R. RAMOŠKA BROS.
Masons-Carpenters and General Contractors
Darbas atliekamas gražiai ir sąžiningai.
7300 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill.
PROSPECT 6-2439

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill.
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas.
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2.500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671
AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš drausdami kitur, pasiteirauskite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus!